

Nyugatplusz

X. évfolyam 3. szám

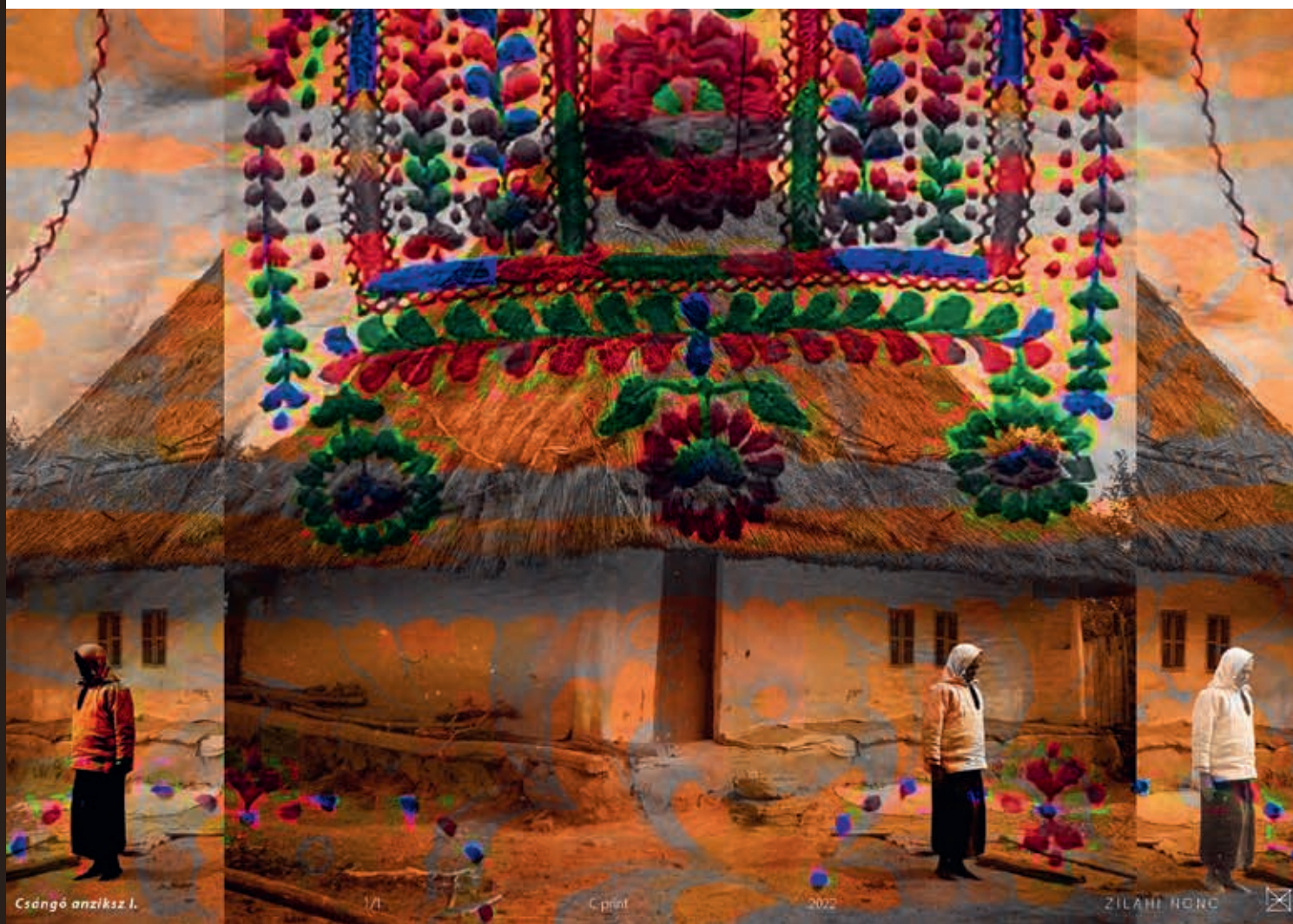
ALAPÍTÓK: RAFFAI FERENC, SZABÓ ZOLTÁN ATTILA (FŐSZERKESZTŐ)
FŐVÉDNÖK: KONYÁRI JÁNOS 1951–2017

újnyugat

IRODALMI KÖR

Juan López de Ael, Rosa Gravino, Serse Luigetti, Gaál Tibor T-Boy műveivel

BEATLES 60 • BÍRÓ JÓZSEF: Pont Neuf • KONTRA FERENC: Küldemény • BOZÓK FERENC: „vágyat nevelt csodavadra...” • PETŐCZ ANDRÁS: A háború árnyékában (A Jelenlét Szépirói Kör szerzői) • CSONTOS MÁRTA: Fokozatok • FELLINGER KÁROLY: Kendőzetlenül • LENCSES KÁROLY: Búcsú • VÖRÖS ISTVÁN: Főhajtás a rászorultabb előtt • SZÁRAZ PÁL: Daloló pacsirta • In memoriam KOCSIS ZOLTÁN: „...amikor a kultúra mostohagyerek” (reprint) • JANCsó PÉTER: Metálünnep Pozsonyban • KERTÉSZ ÁKOS: Horáció... (reprint)

ZILAHÍ NONO: Csángó anziksz

VARGA IMRE Tudós & költő?

Most hol van ama csillag? Lent a lap alján vagy fönt az égen?

A NyugatPlusz megjelenését támogatta

Ára: 950 Ft

■ GAÁL TIBOR T-Boy: Beatles 60

1962. október 5-én jelent meg Nagy-Britanniában a Beatles első hanghordozója. A kislemezen a Love me do és a P. S. I love you szerepel. Az Abbey Road stúdióban rögzített kultúrtörténeti jelentőségű anyag első felvételén, amit június 6-án vettek fel, még Pete Best dobolt, a másodikon (a szeptember 4-i változatban) már Ringo Starr!

EZERJÓ	4	VADNYUGAT	21
Hiányalakzatok / Napfelkelte (Farkas Gábor)		à Partir de Demain / Poème... / Café de la	
Kertelek (Kéringér Gábor)		Rotonde (Bíró József)	
Pont Neuf (Bíró József)		Fokozatok / Felkavart csendélet (Csontos Márta)	
Küldemény (Kontra Ferenc)		ŐnŐsztönző (Morkuszt Tamás)	
Petőfi Sándornak / Játékos sorok... (Antal László)		Kendőzetlenül (Fellinger Károly)	
Elmondani a semmit (Ferenczi János)		bocsánat (Schwalm Zoltán)	
		Ketten az úton (Molnár József)	
ESSZÉ	9	Búcsú (Lencsés Károly)	
„Vágyat nevelt csodavadra / szarvast üzött		Főhajtás a rászorultabb előtt (Vörös István)	
napnyugatra” (Bozók Ferenc)		A párhuzamosok a végtelenben (Keömley Anna)	
		Nulladik perc (Morkuszt Tamás)	
SZABADJÁTÉK	12	Esti jövendölés (Héttvári Andrea)	
A háború árnyékában (Petőcz András)		Hetvenedik ekloga (Sztrányai Miklós)	
Búcsúzkodó (Hajnal Éva)		A tanácstalan madárjós (Szűcs László)	
Kopott kabát (Szesztai Zsuzsa)			
Labirintus (Vida Regina)		MANÉZS	31
A Mama tud repülni (Szmolen Réka)		Daloló pacsirta (Száraz Pál)	
A kenyér (Borka Mária Anna)		„...amikor a kultúra mostohagyerek”, reprint (in	
		memoriam Kocsis Zoltán)	
KILÁTÓ	17	LÁTLELET	35
Underground mining IX.,		Metálünnep Pozsonyban (Jancsó Péter)	
Napbárkák I. (Zilahi Nono)		Horáció, az asszonyok bálványa, reprint	
A Nyugat Plusz vendégei: Juan López de Ael,		(Kertész Ákos)	
Rosa Gravino, Serse Luigetti			

Nyugatplusz 36.

Független szépirodalmi folyóirat

X. évfolyam 3. szám • 2022/3.

Fővédnök: Konyári János 1951-2017

Alapító-főszerkesztő: Szabó Zoltán Attila

Alapító-lapigazgató: Raffai Ferenc

Művészeti vezető: Kovács Gábor

Olvasószerkesztő: Lengyel Mária

Grafika: Kisteleki Dóra

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Petőcz András (elnök), Bolemant László, Kálloy Molnár Péter

Szerkesztőségi e-mail (írásművek

küldése): happycaroffice@gmail.com

Szerkesztőségi e-mail (lappal

kapcsolatos információk):

nyugatplusz2012@gmail.com

Külön köszönet Miske Emőnek és Gulyás Györgynek.

Felelős kiadó: EREF Szolgáltató

Nonprofit Betéti Társaság (2097

Pilisborosjenő, Panoráma út 12.)

Kapcsolat: erefbt@gmail.com

A Nyugat Ma első száma 2010. október

23-án jelent meg. © Szabó Zoltán Attila

Az Újnyugat Irodalmi Kőr alapítása:

2012. november 12.

Nyomdai munkák: Stanctech

Digital Kft. 1047 Bp., Baross u. 11-15.

Terjesztés: országszerte a kiemelt könyvesboltokban, antikváriumokban, lapterjesztő pontokon, könyvbemutatókon, kulturális eseményeken. A KELLŐ Könyvtárellátó Kft-nél, valamint a Fővárosi Szabó

Ervin Könyvtár (FSZEK)

tagkönyvtáraiban.

Kiemelt terjesztési pontok:

Dekameron Antikvárium, Dimag, Hadik,

Írók Boltja, Könyvudvar.net, Lakitelek

Népfőiskola, Molnár-C. Pál Műterem-

Múzeum, Ronni Könyvkereskedés.

Az árusítóhelyek listája megtalálható

lapunk Facebook-oldalán is.

Előfizetéssel és terjesztéssel

kapcsolatos egyéb információ:

nyugatplusz2012@gmail.com

HU ISSN 2064-2458

Nyugatplusz

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A folyóiratban megjelentetett művek csak a szerző, illetve a kiadó írásbeli engedélyével sokszorosíthatóak. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerint tiltó nyilatkozatnak minősül.

FARKAS GÁBOR

Hiányalakzatok

„Írtam, mit is tehetnék? A költő ír, a macska
miákol és az eb vonít”

(Radnóti Miklós)

- Régen jártál erre, miért most jössz ide, költő?
- Tudjuk, test a kenyér, de üres lelkünkben a létvágy,
és haragunkban a semmire úgy aggatjuk a mindent,
mint akinek mindegy, van-e megváltás a porondon.
Nincs meg az égre feszített sátor, a vén idomárt is
már elküldték, és a bohóc sem a régi...
– de nézd csak,
cirkusz azért van, bár haloványabb lett mosolyunk már.
- Nézzük a tükröt, mégsem akarjuk látni az arcunk.
Bort, kenyeret, ritkábban cirkuszt is kap a lélek,
ám mindez nem elég: így is keveselljük a létet.
- Ezt értem, de miért jöttél most? – kérdezem újra.
Fáradt disztichonokkal akarsz építeni Mennyet?
- Néha igen. De a versem köd-panoráma a térben...
- Írd a hiányt, költő. Ha a fákat a csend koszorúzza,
akkor légy te a hangja a dermedt hajnali ködnek.

KÉRINGER GÁBOR

Kertelek

...jó így gazolni:
szemben a nap,
nadrágom ülepén
nedves fűnyom.
Nem érzem közben,
hogy az életem
idézőjelbe teszi
önmagát.

FARKAS GÁBOR

Napfelkelte

Zendül a fény,
a patakban a szellő
csobban.

Lángol az ég,
a palástja a földig
lobban.

BÍRÓ JÓZSEF Pont Neuf

szürkésfehér kőparkányára könyökölve
görnyedek

:

lehajtott fővel
bámulom

a

csónakok mögött fodrozódó
játékos
habokat

:

egybelátom

:

múltamat
jelenemet
jövőmet

:

alkonyattájt

:

la BASILIQUE du SACRÉ – COEUR

befogad
körülölel

:

révülés
gyógyít

:

minden gyötrelmes emlékem
elillan

(szeretettel adom Zalán Tibornak)

KISTELEKI DÓRA illusztrációja

Hangzó Nyugatplusz 3.

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA szerkesztésében

A műveket előadja:

Lukács Sándor színművész, költő

Zene: Barta Gergely, Dóka Attila, Tépó Donát

Zenei producer: Petik András

Megrendelhető:

nyugatplusz@majorbt.hu, happycaroffice@gmail.com

LUKÁCS
SÁNDOR

KONTRA FERENC

Küldemény

A posta levegőtlen terét elárasztotta a légeverő hűvöse. Három ablak előtt torlódtak az emberek, sohasem sikerült rendet tartani, mert a sorok is folyton egymásba gabalyodtak, mint az egymásra dobált kötelek. Ebből aztán gyakran vita, veszekedés kerekedett arról, ki érkezett előbb.

Minél türelmetlenebb és sűrűbb tömeg varakozott, minél erősebb lett a zaj, a három postai alkalmazott ingerküszöbje is a körülményekhez igazodott: nem akartak rendet tenni, nem tudtak már gyorsabban dolgozni, nem akartak belepusztulni a szűnni nem akaró nyárba – gépiesen kiszolgálták mindenkit, átvették a küldeményeket, ragasztottak, számoltak, ahogy erejükből telt, nem erőlködve, nem is kedvesen, csak egykedvűen.

Milica volt a legtürelmesebb közöttük, a hideg levegő az arcába fújta lelógó, hosszú szőke haját, valahányszor a billentyűzet fölé hajolt. A képernyő számsorait is homályosan látta, mintha a szeme is kiszáradt volna a ventilátor erőszakos hullámaintól.

Két tértivevényes boríték átvétele között valami furcsát érzett: siklott kellemesen a bokája körül, aztán feljebb, mintha masszíroznák, később úgy tűnt, mintha a csizmája szorítaná (holott az imént rúgta le a szandált a lábáról, hiszen úgysem látja senki a pult mögött, oldalt is tele ládákkal, postai küldeményekkel).

Aztán a kódolvasóval bíbelődött: külföldre küldtek bakelitlemezeket. Egyre idegesebben, egyre türelmetlenebbül szidták őket a várakozók, hogy olyan lassúak, mint a csigák.

A nyirkos érzés egyre kellemetlenebb lett, mert úgy érezte, mintha szigetelőszalaggal kötözték volna egymáshoz a két bokáját – pontosan azon a ponton szorított, ahol a csizma szokott, csak hogy most a saját két csontja feszült egymásnak. Holott ő ezt nem is akarta. Minél durvábban próbálta háritani ezt a kényelmetlen testtartást, annál erőszakosabban szorult egymáshoz lent a két lába, és a nyirkos hidegség egyre feljebb kúszott...

„A kiűzetés után Ádám első háziállata a kígyó lett.”
Franz Kafka

Milica feltekintett: egy szemüveges férfi nézett vissza értetlenül, hogy ő nem csinált semmit, nem ő szidta az alkalmazottakat, ne rá legyen mérges.

Bár Milica egy szót sem szólt, a tekintete mégis elárulta, miközben egyre dühödtebben feszkelődött a székében, és nem értette, miért támadnak rá. Ennyi történt abban a pillanatban, amikor ösztönös mozdulattal eltolta magát a pulttól a gurulós székkel együtt, és megpillantotta a rombusz alakú mintázatot az ölében. Találkozott a tekintetük. A sárgásbarna alakzat képlékenyen tekeredett, mint valami kaleidoszkópban, mozaikkockákban derengett előtte, egészen beleszédült – aztán minden elsötétült előtte...

Másnap Milica rémült tekintete az újságok címdalára került (a nyári uborkaszézonban a következő szalagcímmel): „Az egyik csomagból mászott elő a kígyó”. Az illetékes szervek kiderítették, ki küldött postai úton egy újvidéki címre egy pitont: a harmincnyolc éves Jagodinai D. I. ellen állatkínzás és okirat-hamisítás miatt feljelentést tettek. A Kereskedelmi, Idegenforgalmi és Telekommunikációs Minisztérium az eset miatt jelezte, hogy a jövőben rendelettel szigorítja a küldemények feladását, hogy hasonló eset ne forduljon elő.

Ertesítették a rendőrséget és az állategészségügyi felügyelőséget is, akik gyorsan elszállították a hullót. Később kiderült, a gyanúsítottnak van egy tizenhárom éves fia, aki kedveli az egzotikus állatokat. Két hónappal korábban egy kockás pitont kért születésnapjára. Az édesanyja az egyik közösségi oldalon szerezte be az óriáskígyót. (Egy szabadkai kereskedőtől rendelte meg, aki az előírások szerint a terráriumot kígyóstul egy szállítófutárral küldte el az új tulajdonoshoz.) A gyerekek két hónapig voltak érdekes az új házi kedvenc, azután ráunt, és inkább egy mezopotámiai gyíkot szeretett volna. Az anyja talált is vevőt a kígyóra, amit belefördítettek a terráriumából egy papírdobozba, mint valami hulladékot. Leragasztották szigetelőszalaggal, és postára adták. Innen került két óra múlva Milica ölébe az állat kíváncsi tekintete...

■ KISTELEKI DÓRA: Küldemény (Kontra Ferenc írásához)

ANTAL LÁSZLÓ

Petőfi Sándornak

(álmomban vele is sétáltam)

Bolemant Lászlónak ajánlom

Tűz-szirmú az elégia,
Opálos a ragyogása;
Félve folyik: Jaj, a Tisza! --
Élet-halál a sodrása...

Levendula-illat bódít,
Kettős költő hangja hallik;
Mindegy: mese, való szólít --
Hármas-útra rózsa hajlik...

Foszlik a köd, illan pára,
Dombok alján szellő pihen
Újabb suhanásra várva --
Megbotolva földön, vízen...

FERENCZFI JÁNOS

Elmondani a semmit

El tudod-e mondani
A semmit?
A választ,
Túl a mindenén.
A valódit.
Hány néma óra kell,
Hogy megtanítsd magad
A szó nélküli gondolatra?
Csak a csend
Közelíti meg,
Mint Ikarosz.
Ezerszer lezuhansz,
De egyszer sikerül
Elmondanod.

ANTAL LÁSZLÓ

Játékos sorok Shakespeare évkönyvébe

(Parafrázis)

*Falcsik Marinak és
Turi Tímeának*

A március itt tartja még
A havas-arcú zord Telet,
Bár térdig hóban járunk rég,
Süvegelünk enyhébb Szelet;
Zápor ujjong, ha arcot ver,
És titkolja a szebb időt,
Április jön, és elszelel,
Nézd, a Hold dekát se nőtt;
Reményét májusba veti
Minden kifakult szerelem,
A Szerelmet mind szereti,
Július titkát ellesem;
Kertek alatt suhan a Nyár,
Arcokon az Élet kedve,
Boldog leszel te is, habár
Elméd súgja: minden veszve;
Kóbor eb volt megint a Nyár,
Vakkantva jött, búsan csahol;
Kórót remél éhes számár,
Hárfát pengetnek valahol;
Ezüstös őszök szállanak,
Pince-torok versenyre kel,
Várlak, ahogy vártalak:
Elrejt az est, s költ a reggel;
Égi lámpás: csillag ragyog,
Tükröződik zöld szemedben;
Fázik a Nap; nem andalog,
Éhes varjúhad elrebben;
Hercegi rangot kap a Tél,
Lenne – Havasok Királya:
Magsajnálja Húga: a Szél,
S hó-palástot borít rája...

BOZÓK FERENC

„vágyat nevelt csodavadra, /
szarvast űzött napnyugatra”*Szarvasok a magyar költészetben*

A teknőcök is beletörődtek már rég, hogy a magyar nyelvben teknősbékáknak nevezik őket, noha nem kételtűek, hanem hüllők. A halfarkas se farkas, a bölömbika pedig a bikánál sokkal kisebb, gödényalakú madárka. Agancsos „barátaink” pedig szarv nélkül is szarvasok, és pontum.

A magyar csodaszarvashoz hasonló nemes vad számos más nép mondavilágában is megtalálható. Számunkra a leginkább közismert képi ábrázolás a hátrafelé pillantó, Zöldhalompusztán talált szkíta vagy a tápiószentmártoni aranyszarvas. A magyar mitológiai és regehagyományok kezdettől legerőteljesebb, még az írásbeliség előtti, ázsiai vándorlásokból hozott szimbólumállata. Ez a totemállat (hol eredeti, szakrálisabb, hol profánabb kontextusban, máskor a legendát és a profán megjelenítést egymásba játszátva) az egész hazai líratörténeten végigvonul. A szarvas évente elhullajtott és újránövészett agancsa miatt az örök újjászületésnek, megújulásnak, keresztény értelmezésben pedig a feltámadásnak, Krisztusnak is szimbóluma. (Krisztus fején az agancskorona mint királyi korona vagy töviskorona ékeskedik.) A gyertyás-agancsos szarvas alakja feltűnik számos szent legendás életrajzában, például Szent Egyed, Szent Hubertus vagy Szent Imre legendájában.

Arany János a 19. században jelentősen hozzájárul a rege népszerűsítéséhez a magyar nemzettudatban. Ki ne ismerné az elemisták között is népszerű és gyakran citált, a *Buda halálából* kiemelt és önállóan is megálló *Rege a csodaszarvasról* címmel illetett részletet, a hun és magyar oldalági leszármazás teóriájának szép, hősi megnyilvánulását? A komolyzenében Bartók Béla *Cantata profanája* ismertette meg ezt a motívumot a szélesebb nagyvilággal. József Attila kevésbé ismert *Csodaszarvas* című verse is ráerősít Arany Jánosra, szépen ekhózza az Arany-részletet tartalmában és formájában.

KISTELEKI DÓRA illusztrációja

egyaránt: „Ükös ükünk, ősök őse, / ázsiai puszták hőse, / vágyat nevelt csodavadra, / szarvast üzött napnyugatra.” Ugyanakkor nála megfogalmazódik az is, hogy az ősi totem nem illan el, ha a lelkünkben megőrizzük (egy rá jellemző kép-pel): „aranszöre, mikor illan / gyári füstön általcsillan”.

Ezzel az ősi mítoszt hozzákapcsolja a huszadik századi gyárvidék és proletár világához, a munkásoknak is reményt és erőt adva a jelenhez és jövőhöz. Juhász Gyula *A szent szarvas* című versében a szarvasgím alakját a pogány magyar életöröm és szabadság, szilajság, bátorság nosztalgia-állataként idézi fel, visszarevedve a daliásabb időkbe. Keresi a régi állatot, amelynek aranygyertya volt a szarván, s amelyet hajdan megcsodált Géza, László és anonim költőink, az igricek. „Szent arany gím, régi kedvünk, / Aki fénylett, aki eltűnt, / Hol keressünk, hol felejtünk, / Borral, vérrel, hogy temessünk?” Az ő művében tehát valami visszavonhatatlanul elveszett, valami, amit lelki gyermeke, József Attila szerint nem engedhetünk, hogy elveszen. (Mintha a két költő egymással polemizálna, ám verseik között aligha van ilyesféle direkt, áthallásos vagy allúziós kapcsolódás.)

A kezdetektől tovább élő és tovább épülő motívumkincset a huszadik századi költészetben legmarkánsabban talán Nagy László építette és bővítette tovább. Az ő (a regös szellemi néprajz hagyományait és a népi szürrealizmus stílus eszközeit is magán viselő) költeménye külön tanulmányt érdemelne. A regös hagyomány egyéb verseiben is megjelenik: „Új királyka nem vagyok, / nem szent-öklű István, / aki téged halas vízzel / keresztelni kíván, / haj rege rege rege, / haj rege rajta!” (Rege a tűzről és jácintról).

Csodafiú szarvas című versében az ősi pogány totemállat képe és a keresztény karácsonyé egybevegyül. A szarvas az oltár ékévé válik, agancsaiból misegyertyák lesznek: „Deresen, havasan / eljön a karácsony, / csodafiú-szarvas / föláll az oltáron, / szép agancsa gyúlva gyullad: gyertya tizenhárom, / gyertya tizenhárom.” Az agancsgyertyák tizenháromas száma sem véletlen (Jézus mint feláldozott szarvas volt a tizenkét apostol asztaltársaságában a tizenharmadik a Megváltó halála, feláldozása előtti éjjelen).

A regélős és regölős pogányságból hozott mítosszal párhuzamosan a keresztény hagyományban is fontossá válik a szarvas, mint az Isten után olthatatlanul szomjazó emberi lélek

szép hasonlata. Ez a hasonlat különösen a protestáns költészetben és énekes hagyományban lett igazán népszerű. Szenczi Molnár Albert bibliai zsoldárfordításában: „Mint az szép híves patakra / Az szarvas kívánkozik, / Lelkem úgy ohajt Uramra / És hozzá fohászkozik.” Tompa Mihály, a református lelkész-költő is beépíti a zsoldárból ismert szarvas-képet *A gyülekezetben* című versébe: „S mint szarvas a szép, hű forrásra, / Siet a nép a szent tornácba. / Betölti a pitvart, a házat, / Az arcokon hit és alázat.” A huszadik századi lírában jelentős Nemes Nagy Ágnes *Patak* című verse, melyben szintén Istent nevezi „híves” pataknak. Képes Géza is megidézi az említett zsoldárt, a forrásra vágyó szarvast. (Parafrazisának a *XLII. zsoldár* címet adja, ám itt szó sincs tradicionális zsoldár-líráról. Ő már profanizál, hit, kétség és remény között őrlődik.)

A forrás után szomjazó szarvas Balassi Bálintnál is megjelenik, az *Ex Psalmo 42.* kezdősorában. Zrínyi Miklós is használja a hasonlatot, ám nem transzcendens, Isten utáni vágyat, hanem szerelmi vágyat fogalmaz meg ekképp az *Idiliumban*: „Nyavalyás, mit futok, mint az szomju szarvas / Forráshoz, utánnad?” (Ez a kép Virág Benedek Horvát Istvánnak írott episztolájában is megjelenik, profánabb vonatkozásban.) A forrásból ivó szarvas Vörösmarty Mihály *Mák Bándi* című versében is feltűnik. A morva kegyhelynél megpihenő Juhász Gyula pedig Szűz Mária szobrára pillantva így fohászkozik: „S nem kérek én, költő és idegen, / Tőled már földi jót, / Csak engedd, hogy törött tekintetem, / Mely fényeket ivott / Rajtad legeljen, mint híves patak / Vizén a szarvasok.” (A rohateci Máriánál) Később Kányádi Sándor szintén használja a patakból szomját oltó szarvas motívumát a *Volna még* című versében.

A magyar irodalomban természetesen a legősibb foglalkozásról, a vadászatról szóló versekben is igen gyakran feltűnnek a szarvasok, őzek. Például Zrínyi Miklósnál az *Arianna* sírásában vagy a *Szigeti veszedelem* tizenkettedik énekében, Csokonai Vitéz Mihálynál a *Tavas* című Kleist-átdolgozásában, Vörösmarty-nál a *Széplakban* vagy a *Zalán futása* negyedik énekében, Arany János *Toldi szerelmének* kilencedik énekében, Vajda Jánosnál a *Béla királyfi*-ban, Tompa Mihálynál *A két szomszédvárban*, és sorolhatnám hosszan. Szintén Tompa Mihály *A sebzett szarvas* című versében a nemes vadat elejtő nemtelen vadász ellentmondását találja meg: „A zord ember szíven ver által / Lesből, gyá-

ván halált okoz.” Kérdéses, hogy Kálnoky László ismerte-e a szóban forgó Tompa-verset, de mintha párversként állna elének a rövid, de tartalmában kísértetiesen hasonló *Vadászat* című műve, melyben megtörténik valamiféle természeti vagy természetfeletti igazságtétel: „Bokrok között elcsörtet a szarvas. / Egy ismeretlen kéz röpít / a vadász szívébe ezüstgolyót. / Néha mégis győz az igazság. / Nem a nemes vad hullik el, / hanem a nemtelen gazember!”

József Attila szintén valami elveszített ősi Édenben, talán a gyerekkor vagy ifjúság régi, múltó tisztaságának képében ábrázolja magát, mint nemes és szelíd vadat. Önvád gyötri. Az idő és a társadalmi hatások okán űzött szarvasból maga is ádáz farkassá válik: „Agancsom rég elhagyám, / töröten ing az ágon. / Szarvas voltam hajdanán, / farkas leszek, azt bánom.” (Bánat)

A huszadik századból számos példát idéztem. A jelentősebbek között említhető még Szabó Magdától a *Sárga szarvasok*, Weöres Sándor vagy Aprily Lajos *Szarvasok* című verse is. A gyermekversek közül Zelk Zoltántól az *Őzek, nyulak, szarvasok*. A huszadik századi magyar költészetben azonban a már kiemeltként említett Nagy László megkerülhetetlen műve mellett vitathatatlanul a legmonumentálisabb szarvas-allegória Juhász Ferenc hatalmas, zseniális és többretegű művében, *A szarvassá változott fiú*

kiáltozása a titkok kapujából című költeményében jelenik meg.

Nála a szarvas az ősi, otthoni, falusias Édenből és az anyai ölből városba szakadt és Édenkertbe vissza nem találó fiú varázslatos balladisztikus állata. A hatalmas, agancsos szarvassá vált fiú már nem fér be a felnövő otthon kicsi, ám meghitt világába; a nagyvárosban is riadt, űzött vad és otthontalan, idegen marad. (Még akkor sem képes organikus részévé válni a nagyvárosnak, amikor már agancsai beleépülnek a hatalmas villanyvezetékekbe.) A vers álomszerű, szürreális képzuhatag, de finom, természetes megfigyelésekkel részletezi az átalakulás fiziológiai sajátosságait, a tág orrvédreket, az erezett fület, a fehér, csatákosan, habosan izzadó szarvastestet, a hurkás erekkel átfont nyakat. Míg Nagy László idézett versében a szarvasagancs misegyertyává válik, Juhász Ferenc költeményében a ravatal már a halál, a feláldozottság tartalmát asszociálja: „szarvam minden gallya / karos gyertyatartó, / szarvam minden hegye / szép-ravatal gyertya.”

Ismerős számomra is a „Juhász Ferenc-i” faluból városba szakadás élménye. Amikor néha, nagyobb ünnepekre vagy halottak napjára haza tudok menni, szülőfalum, Domoszló főtéren egy ágaskodó szarvas szobra vár, a falúmer ábrázolása alapján mintázva...

VÁLTSON DIGITÁLISRA!

Olvassa a Nyugat Plusz magazin digitális változatát!

your digital media
Dimag
dimag.hu

interaktív
tartalmak

folyamatosan
bővülő kínálat

IPad, PC, OSX
Android, Win8

FIVE INTERNATIONAL KFT. // UGYFELSZOLGALAT@DIMAG.HU

A háború árnyékában

(A Jelenlét Szépírói Kör szerzői)

Amikor ezeket a sorokat írom, akkor még – hivatalosan – nem tört ki a harmadik világháború. A taktikai atomfegyvert még nem dobták le. Azt remélem, hogy amikor majd olvasom nyomtatásban a saját írásomat, akkor is ugyanezt mondhatom. De ebben nem lehetek biztos. A helyzet olyan, hogy bármi megtörténhet.

Mennyire mulatságos, *nem nevetséges*, nem ezt a kifejezést használom, inkább csak mulatságos, hogy még mindig verset meg novellát írunk. Miközben ránk szakadhat a világvége. Mennyire szomorú.

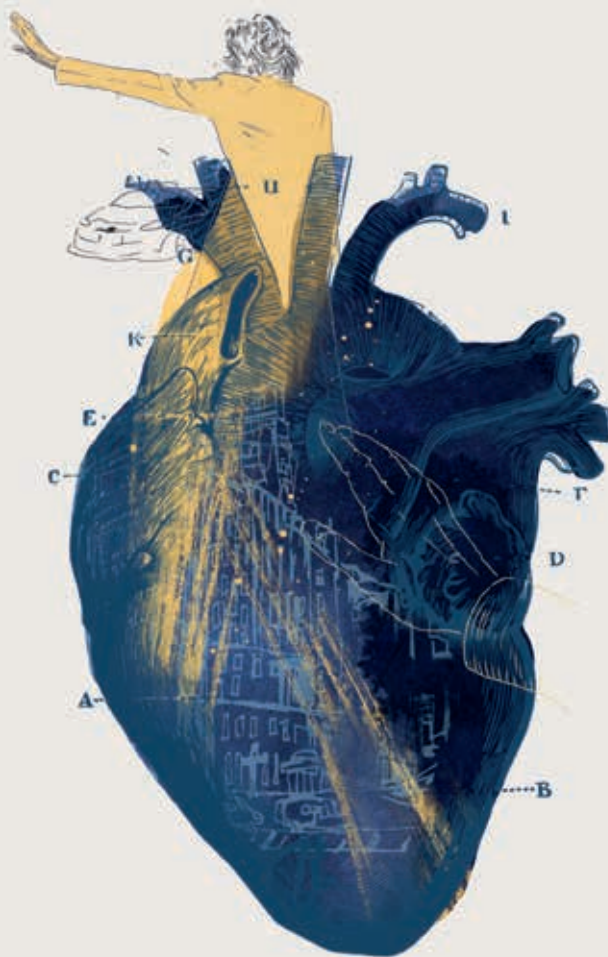
Verset és prózát írunk, nem tehetünk mást. A prózák, a versek komorodnak. Minden egyre sötétebb. Valahogy semmi sem jó.

Megbeszéljük mindezt a szépírói kurzusokon is. Olykor nevetünk azon, ami van, olykor bosszankodunk, vagy éppen dühöngünk. Az indulatok bennünk is nőnek, ahogy mindenkiben.

A kurzusok működnek. „Csapataink harcban állnak” – mondta az ország miniszterelnöke 1956. október 4-én, amikor megtámadtak minket az orosz csapatok, és szétlőtték – kicsit – Budapestet. A „pesti srácok” nem tudtak sokáig ellenállni, gyorsan meghaltak. Akkor. Mi nem halunk meg. Verset és novellát írunk, csakazértis. Ez a mi ellenállásunk.

A Jelenlét Kör tagjai (akik a Kodolányi Egyetemen tartott szépírói kurzusaim külsős hallgatói egyben, illetve jó néhányan nappali tagozatos diákok is) pontosan ezt teszik. Szerzők, akik műveket hoznak létre, írnak, mert ez valamiféle ellenállás. Valamiféle fegyver, valami ellen.

A mostani összeállítás, amelyben *Borka Mária Anna, Hajnal Éva, Szesztai Zsuzsa, Szmolén Réka, Vida Regina* művei vannak jelen, azt mutatja, hogy „csapataink” valóban „harcban állnak”. Ki tudja, meddig?

KISTELEKI DÓRA illusztrációja

Petőcz András

HAJNAL ÉVA

Búcsúzkodó

Lám, komótosan körbeér a nyár is,
hosszú pókfonálon szellő szöszmötöl,
mint fény-gyöngyökből felfűzött kaláris,
karsú bokrok ívén szóltan tündököl.

Már lassulnak a szívből-nevetések,
szürke alkonyórán zárom ablakom,
nézd, langaléta árnyak feketéllnek,
bolyhos takarómon vágyam altatom.

Mind megfáradt a mező muzsikása,
kopott kofferbe pakol néhány madár,
épp bújócskázna most a fény, az árva,

tágas táncparkettjén senkit sem talál.
Noha bensőmben a csend többszólamú,
gyöngye vállamon az angyal szomorú.

KISTELEKI DÓRA illusztrációja

SZESZTAI ZSUZSA

Kopott kabát

„Meghemperegtem minden vágyba lent”,*
leéltem profán éveim bután,
az idő morzsákat hagyott csupán,
lassan kiég a testem idebent.

Szemembe nézel, mint egy idegent
fürkészel, a lelkem kopott kabát,
mint akit nem vár senki odaát,
marad utánam a gaz meg a csend.

Eső koptatta kabát, levetem,
hiába, mégis megöl a magány,
védekezem, megúszhatom talán.

Talán több még az ember, mint a tetem,
a szemem áztatta könnyet hagyom,
élek, de hogyan – hiányzol nagyon.

* Oscar Wilde: *Hélas!* című verséből
(Kosztolányi D. ford.)

Szabadjáték

VIDA REGINA

Labirintus

„Én az én szerelmesemé vagyok,
és az én szerelmesem az enyém,
aki liliumok közt legeltet.”
(Énekek éneke 5. fejezet 19. sor)

Liliom ő is; a legeslegszebb mind közül, illata és érzete nekem olyan,
mint megégetett kézre a hideg, tiszta víz.

Te égett húsomat lehűtötted.

Azt hittem, a legigazabb, amit eddig éreztem, a fájdalom,
de te Édesem, éjszakámra reggelt hoztál, szép tavaszi reggelt.

Virágok énekét, madarak nevetését, fűszálak táncát.

Egész lényemmel szeretlek;
gyere közelebb, tedd anyagi arcod mellkasomra!

Mondd Szerelmem, hallod szívemnek pulzálását?
Hogy minden dobbanás azt mondja, szeretlek?
Hogy minden kifújít levegőm úgy kíván, mintha az utolsó volna?

Fülem már csak a Te hangod akarja hallani,
kezem már csak Téged akar érinteni.

Ezt tetted velem.
Benne vagyok egy általad épített labirintusban.

Kiutat (remélem) nem építettél, de ha volna, se akarnám meglelni soha én.

Felégetném, széttrögném, elpusztítanám, ha ráakadnék;
mert ez szerelmünk bázisa,
ahol szabadon barangolhat a csodálatom és rajongásom feléd.

Hangzó — Megrendelhető: happycaroffice@gmail.com
erefbt@gmail.com

Nyugatplusz

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA szerkesztésében

SZMOLEN RÉKA

A Mama tud repülni

Ma nem megyek iskolába. Hétfő reggel van, Papa megáll az ajtóban reggel hét órakor, szomorú, búgó hangon mondja ki a nevem, majd belép a szobába, elhúzza a függönyt, a nap belevilágít a szemembe, csak hunyorgok, de nem szólok egy szót sem.

Papára alig ismerek rá. Nyúzott arcán a szeme alatt fekete karikák sötétlenek. Nem mosolyog, nem hülyéskedik, ahogy szokott minden reggel. Csak áll és néz rám.

– Gyere, tücsök! – így szólít, mióta az eszemet tudom, de most a hangja messziről cseng. A szobában pattognak a szavak.

– Hova megyünk? Éhes vagyok.

– Kapsz enni is, kisbogaram.

– Hol van a Mama?

Megfogja a kezem, de nem válaszol. Felöltöztet, felhúszom a kis szándálomat is, kilépünk az ajtón, hangosan csapódik be mögöttünk. A társas- házak mind fölém magasodnak, elveszek alattuk. A mi házunkat zöldre festették, ez van a legközelebb a kapuhoz.

Beszállunk a Suzukiba. Én hátraülök, a jégvárásos ülésmagasítómba, Papa a kormányhoz. Nincs itt a Mama. Hiányzik. Elhajtunk a kis játszótér mellett, el a bolt előtt, nézem a fák leveleit, ahogy megcsillan rajtuk a nap sugara. Nézem a pocsolyákat, és eszembe jut, ahogy ugrálni szoktam bennük. Megállunk a cukrászdánál, ahol a Mamával fagyit szoktunk enni. De ő most nincs itt. A Papa leültet, nagy komolyan néz rám kerek szemüvege mögül, és végül lassan, komolyan megszólal, azon a hangon, ahogy az öltönyös bácsikkal szokott beszélni.

– A Mama, tudod, nagyon szeret téged, és én is. De ma nem lehet itt, mert... a csillagokat választotta helyettünk. Odaköltözött.

– A Mama tud repülni? – nyílik hatalmasra a szemem a meglepetéstől. A Papa csak bólint, szeme sarkában észreveszek egy könnycseppet.

– Melyik csillagra repült?

– Majd este megmutatom – a hangja fátyolos, de alig veszem észre.

– Miért ment el a Mama?

– Mert el kellett mennie.

– Miért hagyott itt?

– Mert te még nem tudsz repülni, kisbogaram.

– Meg akarom látogatni.

– Azt nem tudod, csak majd akkor, ha neked is muszáj lesz.

Egy ideig hallgatunk. Lassan eszem a málnás sütitemet. Akkor értem meg, hogy a Mama messze van. Nagyon messze. Hirtelen dühös leszek.

– Hozd vissza a Mamát, Papa! A Mamát akarom!

– Nem tudom visszahozni, nem tudom...

Sikítani kezdek, teljes erőmből.

– Mama! Mama! Gyere le a csillagodról, gyere vissza hozzám! Nem akarok a Papával lenni! Én is meg akarok tanulni repülni! Mama! Mama!

Sírásban török ki, úgy zokogok, ahogy eddig még soha, és a Papa is sírni kezd, pedig ő erős, felnőtt férfi, és én még őt soha nem láttam sírni, csak nevetni, és odakucorodom hozzá, belefészkelem magam az ölébe, könnyes lesz az inge, de nem szól rám, csak hagy, hadd zokogjak még vele. Este megmutatja, hol van most a Mama, és ha felnézek az égre, tudom, hogy vigyáz rám.

Nyugatplusz

Szabadjáték

BORKA MÁRIA ANNA

A kenyér

- Ne vidd a gyereket!
- Szeretne jönni! Ugye, Marika?
- Igen, igen!
- Veszélyes, nem mehet!
- Anyu, Anyu! Menni szeretnék!
- Hadd jöjjön! Most csend van, gyere, Marika! Sietnünk kell!
- Nekünk is hozzon, Laci bácsi!
- Nekünk is!
- Jól van, jól van már, asszonyok! Engedjenek, annyit fogok hozni, amennyit adnak. Induljunk, kislányom!
- Nem kellene vinni a kislányt!
- Nem olyan kicsi már.
- Nem, nem vagyok kicsi, én már nagylány vagyok!
- El ne engedd apád kezét! – igazítja meg a kendőt kislánya fején az anyja. – Nagyon vigyázzatok magatokra! – néz aggódva utánuk.
- Büszkén, apja kezét szorosan fogva lép ki a kapun. „Én már nagylány vagyok, négyéves elmúltam, nem vagyok félős” – gondolja a zsebében lévő, kicsi rongymaciját tenyerébe zárva.
- Robbanás hangja rázza meg a bérházak nyomott csendjét. Marika ijedten bújik apjához.
- Ne félj, messze volt! Siessünk, csak a szomszéd utcáig megyünk. Tudod, hogy keveset hoznak, hamar szétosztják!
- Gyors léptekkel haladnak. Egy utcasarokkal arrébb izgatottan beszélgető férfiakkal találkoznak.
- Valamit csinálni kell velem!
- El kell vinni innen!
- Hová?
- Mi történt? – áll meg az egymás szavába vágó embereknél a férfi.
- Az úttest felé mutatnak. A járda mellett fekete zsákkal letakart test körvonala látszódik.
- Ki az?
- Nézd meg, de ne a gyerekekkel!
- Nem, nem engedem el az apukám kezét! – tiltakozik rémulten a kislány. – Az anyukám mondta, hogy ne...
- Valaki felemeli a zsákot. Férfi holtteste fekszik a megalvadt vértócsában. Mindkét hóna alatt egy-egy kenyér.
- Híszzen ez a Józsi.
- Igen.
- Szegény. Szólni kell a feleségének!
- Sajnálom, de én nem tudok... nekem mennem kell! Meg aztán itt a gyerek. Gyere, Marika!
- Nem, nem, én nem megyek kenyérért! – makacsolja meg magát a kislány.
- Muszáj, kicsim, muszáj! – húzza magával a szipogó Marikát apja.
- Haza akarok menni! Szeretnék hazamenni... félek, nem akarok meghalni! – sírdogál egész úton.
- *
- Tessék, csak egyet tudtam hozni! – teszi az asztalra a kétkilós kenyeret a férfi.
- Jól van, a lényeg, hogy a mai napra van kenyér. Gyertek, gyerekek! – tereli őket a konyhába az anyjuk.
- A Józsi meghalt – hallatszik halkán. – Lelőtték – vet keresztet a kenyérre a kés hegyével az apa.
- Hol, hogyan? A felesége tudja már?
- Majd... – legyint megadóan a férfi.
- Gyerekek, ki kér kenyeret? – kérdezi a köré gyűlő kicsiket az asszony.

— Szabadjáték —

- Én, én, én is – nyújtogatja a kezét az éhes gyereksereg.
- Marika, kislányom, hol vagy? Gyere gyorsan, nézd, te kapod a legszebb szeletet!
- Nem, én nem kérek kenyeret! – hallatszik a szobából. – Soha, soha nem eszem többet... nem eszünk többet kenyeret! – néz sírva a macijára Marika.

■ ZILAHÍ NONO: Underground mining IX.

EL GRECO

2022. október 28. – 2023. február 19.

Kiemelt támogatók: CIB BANK MVM

Együttműködő partnerek: DANUBIUS HOTELS DO EV PORSCHE FINANCIAL SERVICES

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

© Greco, London, 1609-1614, Museo Woburn, Bedfordshire, England. Courtesy of the National Gallery, London. © 2022, The Trustees of the National Gallery, London.

JUAN LÓPEZ DE AEL VIZUÁLIS KÖLTEMÉNYE

ROSA GRAVINO VIZUÁLIS KÖLTEMÉNYE

■ ZILAHÍ NONO: Napbárkák I.

SERSE LUIGETTI alkotása

BÍRÓ JÓZSEF à PARTIR de DEMAIN

boldogságos
lenne
les JARDINS des TUILERIES
valamelyik
kényelmes
napozószekén
ücsörögve
:
terebélyes
falomb alól
békésen
nézelődni

:
majd
őrangyalsegédlettel
visszaröppennem
:
à MON VIEUX CAFÈ BIEN – AIMÈ

(szeretettel adom Evelyne Goupynak)

POÈME TRANQUILLE

dans les petits hôtels
plüsstapétás falakba ivódott
„különös” sóhajok
:
plüsstapétás falakba ivódott
„különös” sóhajok
:
amelyeket sosem hallhatsz
:
PARIS
TOUJOURS
MERVEILLEUX

(szeretettel adom Petőcz Andrásnak)

CAFÈ de la ROTONDE

BLAISE CENDRARS
lomha cigarettafüstje
:
(metszett tükrök mélyén / gomolyog /
:
mindmáig véghetetlen / abszintos éjszakákban)
:
PARIS
körülrhatatlan csodája

(szeretettel adom Chiara Mulasnak)

CSONTOS MÁRTA

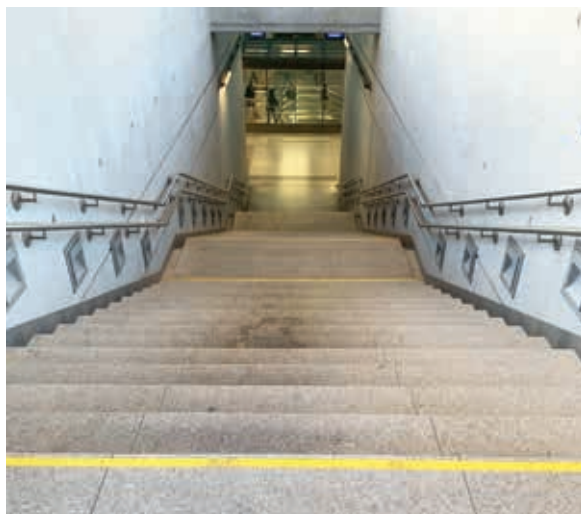
Fokozatok

Jobb lenne kimondani,
mint elhallgatni,
azért, mert magaslaton állsz,
ugyanolyan alacsony vagy,
mint az összes többi.
Jobb, ha nem felejtet el,
az ősöktől örökölt géneket
a kényszer olykor kitörli.
Jobb, ha bevallod,
hazudni sokszor könnyebb,
ha nem akarsz sebeket szerezni,
s jobb elhitetni a másikkal,
hogy mindig készen állsz a vállalásra,
neked a Mount Everest megmászása semmi.

Jobb suttogni, mint kiabálni,
a saját szólamodban néha jobb kicsit
lemaradni... elcsendesülni,
s hangok nélkül tájékozódni abban
a térben, ahol lehetsz végre önmagad.
Jobb szőnyeg alá söpörni a parancsokat,
s megtartani a döntéskészség édes gyönyörét.
Jobb, ha felhangolod elmédben
a hangszereket, s csordultig töltöd dallal
a csendet szabadságod felszabadítására.
Néha jobb, ha kicsit *in memoriam* maradsz
a kozmikus végtelen tenyerén, mert
néha jobb lenne Istennél lenni statiszta,
mint beleordítani magad a pusztulásba
a szenvedélyek magad ácsolta színpadán.

MISKE EMŐ: Fragmentum 6.

BOLEMANT LÁSZLÓ fényképe

MORKUSZT TAMÁS

ÖnÖsztönző

Zajt csapsz,
ott vagy,
a folyamatos mozgásban.
Rengeteg élőlényel találkozol.
(be)Csapongsz.
Alá és fölé rendelődsz.
Az állandósult reprodukció
vágya visz.
Az illúziókban csalódtok,
sok macskás öregasszonyosság
tonhalszagú jövője felé.

CSONTOS MÁRTA

Felkavart csendélet

A fények feketék az égen,
a sárgubancok szélén levegőért
kapkodnak a virágfejek, átsüvít
a szél az ágak gyóntatórácsán
– neki nem kell bűnbánatot
tartania, nem hatja meg a menny-
béli megtisztulás öröme.

Közben emelkedik a homály
szintje, a viharban gerincét
roppantja a táj.

Ázott cserepükben levegőért
suttognak a fuldokló leanderek,
a keréknyomokba visszavonhatatlanul
beleöregszenek a füvek.

Nagytotálba merül a szürkület,
nem látom, hogyan botorkál
mellettem az élet, a bukottak
elszántságával próbálkozom.

Lemaradtam a nagy váltófutasban,
a nevem nem szerepel a listán,
halmazállapot-változást sürget az
Idő a tengersűrű ég alatt.

Nem tudom, kitől kérhetnék
menedéket, a lábnyomok meg-
zavartak az útkeresésben, a hangok
elvesztették eredeti, nemes jelentésüket.

SCHWALM ZOLTÁN

bocsánat

Agócs Sándornak

ebben a hangzavarban
ebben a közhelyeket rágcsáló kivagyi-vircsaftban
ebben a tévedhetetlenekből tömegbokrétát kötögető marketingvirág-árudában
ebben a titkos üzeneteket felbontó s közhírré tétető önsorsrontó-öntetszelgő metagalaxisban
ahol megkövültünk
néha oly' kellemes ennyit makogni csupán:
bocsánat barátom!

FELLINGER KÁROLY

Kendőzetlenül

Úgy hiszem, a túlvilág olyan lehet,
nem tudom eldönteni, álmodtam, vagy
csak megéltem-e a dolgokat, s rá kell
döbennem, a nyers igazság egyikből

a másikba szaladva kiabálja,
állj meg, idő, téged nem üldöz senki,
közben húzza maga mögött a csikot,
utat, mint Ariadne a fonálát.

Amikor büszkén kihúszom magamból
az üres fiókokat, kihányom a
számon keresztül, ami beléjük fér,
kapcsolatba lépek a sajnálattal.

Az égi zene magáé Istené,
senkinek sem akarsz megfelelni,
még csak pusztá késztetést sem érzel,
ahogy a zuhany alatt dalolászol,

a fürdőszoba félhomályában, le-
vágod a körmeid, hősként szabadulsz
meg tőlük, rég lejárt lemezeidtől –
rá sem gondolva, hogy újra kinőnek.

MOLNÁR JÓZSEF

Ketten az úton

Fáradt csontjaikon állva,
a tébolyult öregség előszobájában,
festi sápadt arcukat a pír,
hogy együtt sétálnak mindig,
a tegnapokon átívelő
némaságba
kéz a kézben.

Szembogarukat csak Isten látja,
az alvó, mindig éber, kinek hiába
írnánk meg Babits panaszos leveleit,
és Kassák lázadó fiatalsága sem segít,
mennek a panaszos ösvényen,
egybekötött életükkel
kéz a kézben.

Süt le rájuk a Hold, a hamis álnok,
ki a Napot eltakarta, ki a
szenvedélyes
vizeket uralja,
mennek töretlen lendülettel
kéz a kézben.

Szárnyuk már régen elkopott,
elhagyták pusztító háborúkban,
tengereket sem láttak azóta,
hogy megszülettek,
Őket a Sors vigyázza, tudják,
kéz a kézben.

Felneveltek emberséget,
és az igazság is oldalakon áll,
talán érzik, hogy egyszer
eljön értük a halál,
legyintenek erre,
mennek a sötét évek alatt
rendületlenül
kéz a kézben.

LENCSES KÁROLY

Búcsú

Nem foghatom kezed
Hulló falevél leszel
Színes omló óra, ami
Visszapereg.

Behúszom függönyöm
Eltakarom szemem
Most túl nagy lenne a fény,
Hogy szeresselek.

Lehámlott percek
Tolvaj idő leránt rólam
Minden ráncot, tiszta
Arccal nézek a szemedbe.

Ott leszek, amikor kell
Vízen jársz majd
Hamvaid kézben
Szerteszórom. Légy szabad.

Lámpafénynél hullasz majd
Szét. Liliombogarak közt.
Álmod őrzi az álmod.

Velem vagy, s veled minden elhullajtott virágom.

Miske Emő: Sorsok

VÖRÖS ISTVÁN

Főhajtás a rászorultabb előtt

Azt álmodtam, más költözött szobámba,
hogy magamtól el vagyok vágva.

más a nevem, és senki se ismer rám.
A félelem megráz, mint az áram.

Nem tudom, hogy akarok-e jót tenni,
azon gondolkodom, hogy a lényeg mi.

Azt álmodtam, más költözött szobámba,
mivel ő jobban rászorult, félárva.

A bajt, ha csak átvesszük a másiktól,
attól se ő, se a világ nem lesz jól.

A súly alatt mindenki összeroppan,
persze, hogyan is végezhetné jobban.

A népvándorlás helyett bajvándorlás,
senki se értheti a maga sorsát,

egy jobb-világot-látott képzeletbe,
és nem ébred majd jeges rémületre,

nem lesz az szégyen, hogyha jó a kedve,
mert nem mondják önzőnek elképedve,

csak mert számít még egy saját életre.
Hogy mit akarok, senki se kérdezte.

MISKE EMŐ: Fragmentum 7.

Nyugatplusz

2022-ben jelenik meg, de vállaltan a 2023. év egyik irodalmi szenzációjának szánja e folyóirat kiadója és az Újnyugat irodalmi Kör (a nagy sikerű Újnyugat Antológia, 2021. folytatásának is beillő) Nyugat Plusz Extra kiadványt, amely a karácsonyi könyvpiac újdonságaként lát napvilágot hamarosan.

„Figyelemre méltó már maga a tény is, hogy az egykori Nyugat hagyományát a címében is vállalja, s ennek megfelelően a magyar irodalom új és újabb nemzedékeit ennek a hagyománynak a folytonosságában közli, értelmezi és értékeli. A lap szellemi bázisát jelentő Újnyugat Irodalmi Kör sokrétű tevékenységét, főképp tehetséggondozói munkáját is ismerem és eredményeit elismerem.”

Tózsér Árpád

KEÖMLEY ANNA

A párhuzamosok a végtelenben

Az asszony kinyitott egy üveg rozét, töltött magának, és a tévéképernyő előtti fotelbe kucorodott. A pendrive-ot betette a laptopba, és a távirányítón megnyomta a play gombot. A hatalmas monitort szinte teljesen betöltötte a fia arca.

„Szia, Anyu! Szia, Ági, Borcsa, kicsi Fanni! Sziasztok, tesók, Jutka és Áron!

Üdv, drága barátaim, rokonaim, kollégáim és mindenki, aki ott lesz velem azon a napon!

Először is, kérlek, fogadjátok el a döntést, amit hoztam. A haragot, szánalmat, ítélkezést és erkölcsi prédikációt hagyjátok hátra, és töltsétek majd úgy velem azt a pár órát, ahogyan én szeretném! Végül is miattam lesztek ott.

Most itt ülök az autóban, és nem fogjátok elhinni, de sikerült hajszálpontosan ugyanarra a helyre állnom a turistaközpont parkolójában, ahol annak idején, Ági, veled meg a gyerekekkel parkoltunk, amikor arra a szuper túrára indultunk. Emlékszel? Borcsa már büszkén lépkedett előttünk a vadiúj kis bakancsában, kezében a turistabottal, amit még én faragtam neki, Fannit pedig hol te, hol én cipeltem a háti hordozóban. Imádtam, ahogy a kis lábai a lépéseim ütemére a derekamhoz csapódtak, és ahogy az elnehezedett fejecskeje rábukott a vállamra, amikor elaludt. És tessék! Ma már tizenegy éves nagylány! Örület! Azt hiszem, ez volt a házasságunk tizenöt évének legszebb időszaka. Ezt már senki sem veszi el tőlünk, magunkkal visszük a sírba. Hogy stílszerű legyek. Bocs, a fekete humorért! Szóval, tényleg nagyon boldogok voltunk akkoriban, így talán megértitek, hogy miért pont ezt a helyet választottam ma.

A csajokkal később is sokat kirándultunk, és a túrázás fő szabályát már egészen kicsi korukban a fejükbe vertem: Senkit nem hagyunk hátra! A lemaradókát mindig bevárjuk! Mondjuk, ez az alapvetés egy kicsit más kontextusba került, amikor – persze még jóval a gyerekek előtt – egy-egy átmulatott Jameson-buli után egymást terelgettük a turistaösvényeken a másnaposan botorkáló, benőtt szemű haverokkal. Csakhogy az élet olyan – ezerszer hallottátok tőlem, nem igaz? –, mint a matematika: modellezhe-

tő és egyenletekkel, képletekkel leírható. Vagyis, ha vigyázunk egymásra, akkor kisebb-nagyobb horzsolásokkal mindent túlélünk. Még a biciklitúrákat, a vadvízi evezéseket és a vadkempingezéseket is.

Persze akadtak azért necces pillanatok, amikor kissé megingott az élet kiszámíthatóságába vetett hitem. Ott volt például az az elhíresült pókerjátzsma. Na, abban nem voltam biztos, hogy túlélem. Vagyis, hogy hagyjátok, hogy túléljem. Sosem felejttem el Marci arcát, amikor a klotyóról visszatérve kezébe vette az időközben kiosztott lapjait. Mindent megtett, hogy vonásait érzélemmentes egykedvűséggel rendezze, de én pontosan tudtam, hogy mit érez, hiszen színsort osztottam neki. Igen, Marci, az életed játszámája lehetett volna! Szenvotelenül, már-már unottan emelgetted a téteteket, de ahogy a fiúk egymás után dobták be a lapjaikat, és végül már csak ketten maradtatok játékban Zsigával, a pulzusod az egekbe szállt. És nemcsak neked! Zsiga is pontosan ugyanilyen biztos volt a győzelmében, hiszen neki is olyan lapot osztottam, amelyet az ember egyszer vagy maximum kétszer kap az életben. Zsiga rojálflöse végül ütötte álmaid színsorát. A terítés utáni döbbszent csendet Zsiga velőtrázó ordítása szakította meg. Egyszerre ugrottatok rám két oldalról, és ütöttek-vágtatok, ahol értetek, hiszen kétségetek sem volt afelől, hogy ez az egész csakis az én művem lehet. De hogy hogy tudtam úgy keverni a lapokat, hogy egyikőtök sem vette észre? Sosem árultam el, és most már nem is fogom. A séf titka marad örökre.

Szóval nagykanállal habzsoltuk az életet, és körülöttünk szem, száj (pohár és csaj) nem maradt szárazon. Bocs a képzavarért, fiúk!

Aztán megismertelek téged, Ági, és minden megváltozott. Megnyugodtam, megbölcstültem, valahogy minden a helyére került. Már nem a hangos bulikat kerestem, hanem a mély beszélgetéseket. A csúcok meghódítása helyett a mélységet kutattam. Huh, ez kicsit túl mély lett, bocs! Órákat, napokat át tudtunk beszélgetni. Megváltottuk a világot élőben, Skype-on, Messengeren, WhatsAppon, Viberen – a valós és a virtuális tér minden csatornáján.

Aztán apa lettem, amihez fel kellett nőnnöm. Meg-

lett az első „komoly” munkahelyem. Szegény Karesz! Le merem fogadni, hogy a szívedhez kaptál, amikor az első munkanapomon először megpillantottál a cégnél, ahogy egy szál kopott farmerben és fehér pólóban, a sapkámat dobálva, dudorászva közeledtem feléd a folyosón, hogy elfoglaljam a helyem az öltönyös, nyakkendőös termékmenedzserek között egy hatalmas íróasztalnál. Hetekkel később egy füstös kocsmában, a harmadik viszki után vallottad be, hogy először totál flúgosnak tartottál, de később megváltozott a véleményed. Olyanokat mondtál, hogy valami életigenlő optimizmus és konvenciók nélküli szabad szellem árad belőlem, amit bűn lenne, ha ez a bürokratikus üzleti világ kiirtana belőlem. Jól kianalizáltál, nem is tudtam mit kezdeni veled akkor abban a borgózós állapotban. Mindenesetre az biztos, hogy mindig rühelltem a korlátokat.

A diagnózist két hete kaptam kézhez. Ami rám vár, az már nem az én világom. Ráadásul matematikailag is minimálisak az esélyeim. Kiszámoltam, modelleztem, egyenletekkel, képletekkel számszerűsítettem. Ha két függvény grafikonjának nincs közös pontja, akkor az egyenletnek nincs megoldása. Döntöttem. Indulok. És kivételesen azt kérem, hogy ezúttal ne várjatok be. Hagyjatok hátra nyugodtan! Ha vigyáztok egymásra, kisebb-nagyobb sérülésekkel ezt is túl fogjátok élni.

És még valami. A tiszteletemre rendezett bulin a mobilomon levő playlistet játsszátok le, és az utolsó a Somewhere over the rainbow legyen! A chill változat. Kicsit giccses, tudom, de higgyétek el, jól fog esni! Ja, és eszetekbe ne jusson feketebe öltözni!”

A férfi holttestét két héttel korábban találták meg egy szakadékban. Huszonöt métert zuhant. Az igazságügyi orvosszakértői vizsgálat kizárta az idegenkezűséget. Az autója a közeli turistaház parkolójában állt. A pendrive az anyósülésen hevert. A rajta levő búcsúüzenet egyértelműen igazolta, hogy a negyvenöt éves férfi önkézüleg vetett véget az életének.

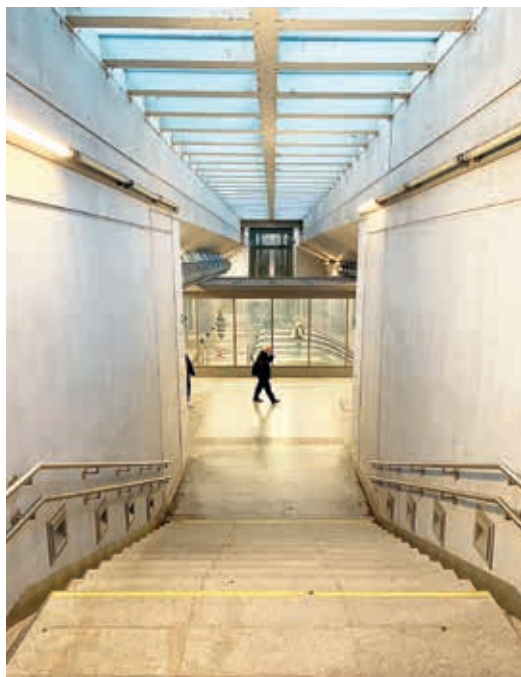
Az asszony a lejátszón megnyomta a pause gombot. A fia arca kimerevedett a képernyőn. Szemében most is ott volt az a cinkos, minden csibészségre és mókára kész csillogás, ami mindig is jellemző volt rá, amióta csak megszületett. Volt benne valami állandó vibrálás, ami az óvó és tanító nénik egykori rémét felnőttkorára a társaság és a baráti kör lelkévé, energiaforrásává tette. Bárhová is vetődött a világban.

A rozés üveg kiürült. Az asszony felemelkedett a karosszékből, lesimította összegyűrdött szoknyáját, és elindult a rá várakozó taxi felé. Az apja mellé fogják temetni. Ő is negyvenöt volt, amikor meghalt. A fia meg akkor tizenegy.

MORKUSZT TAMÁS

Nulladik perc

Az elmúlás déli szektorában
két lélek ütközött,
frontálisan.
Bemondták a hírekben.
Az okokat
még keresik a helyszínelők.
A valóság észlelés
teljes hiányában
a kerülő út is járhatatlan.
Teljes a forgalmi dugó,
pedig már látszik
az arany fény
az alagút végén.
Előbb-utóbb csak megérkezünk.

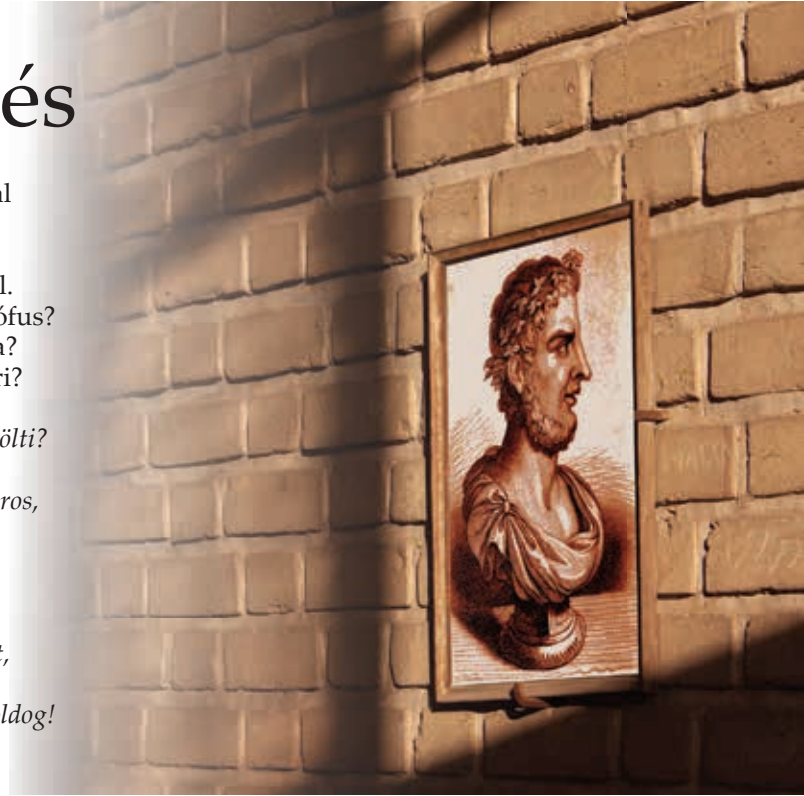

BOLEMANT LÁSZLÓ fényképe

HÉTVÁRI ANDREA

Esti jövendölés

Izzik az éjben a Mars, és tártkarú tűzszikrákkal
 fősorakoznak fénykatonái az esti zenitnek.
 Űzi kutyáit a Vénusz, nézd, fiait zabolázza,
 szörnyű színdarab épül lélekölő nyugalommal.
 S mit kaparászik amott Juvenalis, a nagy filozófus?
 Álmatlan forog ágyán, vágyik-e fél kupa borra?
 Éjjeli órán csönd sugarában a gond hova gyötri?
 Lúdtollában a tintát mért pazarolja a szóra?
 „... Mit számít, hogy a polgár fél vagyonát mire költi?
 Egy fontos neki csak, hogy mindig telve a gyomra.
 Nappali nyüzsgésnek nyoma sincs már, alszik a város,
 alszik a fősvény parti kofának a halszagú sátra.
 Érik a ládákból kikacsintó római szőlő,
 néz-e az ösvényén a halandó lelke ma hátra,
 s érdekel az valakit még itt, ha a borból ecet lesz?
 Nézzed e csürhét... drámát leshet vagy ha kivégzést,
 egyre megy annak. Reggel Pluto temploma várja,
 kap kenyeret, cirkuszt, és az együgyű nép ma de boldog!
 Elfeketült országban bomlik a dögszagú trágya...
 Mit számít, hogy a műsor vértócsáiba botlik,
 ezrek tapsolnak, ha betelhet gyenge halála.
 Lélek fénylik-e ott, hol az ember szíve kegyetlen?
 Romló emberiségnek ez hát »szép« hagyománya?
 Tudd, hogy ezek poklát odalent már rég kikövezték,
 szórakozásuknak – ha van Isten – megvan az ára.
 Tűzjogarával Hádész int, ki a holtakat őrzi:
 Léthé habja se mossa ki szennyük, lépj Akherónba!
 Juno szent köpenyére! Bölcs Jupiter, s te, Minervám,
 meddig süllyed az e m b e r, hogyha betölti az ördög? –
 Szörnyeteget szül Földanya ágyán újra meg újra,
 rajta a peplum tiszta fehéren, homloka mosva,
 s elkárhoznak e lelkek, higgy nekem, Ő a tanúm rá!”

A mű szerzője a XXV. Aquincumi Költőverseny Arannyal ékesített babékoszorúját vehette át 2022. szeptember 11-én az Aquincumi Katonavárosi Amfiteátrumban. A zsűri tagjai: Szepes Erika, irodalomtörténész, kritikus, Farkas László, a Tekintet szerkesztője, és Szabó Zoltán Attila, író, a Nyugat Plusz alapító-főszerkesztője, az Újnyugat Irodalmi Kör vezetője.

Fotó: Újnyugat Irodalmi Kör

Aquincumi emlékkép 2021-ből. A képen: Kálid Artúr, Papp János és Papp Dániel.

SZTRÁNYAI MIKLÓS

Hetvenedik ekloga

Radnóti Miklós után szabadon

Megint esteledik, s a szögesdróttal beszegett, vad
Magyarország bővitené kerítését újra nyugatra,
és csak az ész, csak az ész, az tudja körülkerítését
– értve e drámát, észleli, hogy már nem szabadulhat?
Öncsonkító országunknak nincs szabadító
oldani a traumát, ha a jó szomszéd se maradhat
békén, a tábor feloszlik, s bomlik a V4?
Télre vacogva ülünk a ruhánkban a kályhán?
Szerbia vak tetejére a gázunk küldeni kellett?
Búvó ottani táj lehet a menedéke hazánknak?
És aki jobbra került? S aki balra került, hazatért-e?
Mondd, van-e ott haza még, hova szól ez a hexameter is?
Ékezetek, s pont nélküli címeken írunk csak kukacokkal,
úgy irom át a homályban a verset, mint ahogy élünk,
vaksin, hernyóként araszolgatván napokat, heteket.
Híre, se hamva valóságnak, csak a vad propaganda,
rémhírek és féknyúzóknak közt él itt ma az ember.
Hangos a győző, a jelenünknek piktora most ő,
jó hírt vár a Nyugattól, asszonyi szót, van-e lejjebb,
„... s várja a véget, a sűrű homályba bukót, a csodákat...”
Este van, egy nappal kevesebb, lásd (s halld), a hazugság –
és egy nappal az élet is. Alszik az ország. A tájra
rásüt a hold, s fényében a drótok körbe feszülnek,
és rémálmodon át látod, hogy a fegyveres őrszemek
árnyai lépnek a falra vetődve az éjszaka hangjai közben.
Horkan a felriadó, megfordul a szűk levegőben,
újra elalszik, s fénylik az arca. Csak én ülök ébren?
Új Balkán-cigarettát érez a szám a szabadság
íze helyett, és nem jöhet el ez az enyhet adó, és
nem tudok élve maradni se, halni se nélküle addig,
amíg a szabadság ellen van a kenyér, meg a cirkusz,
Lager Löwenbrau, parenyica a negyedik fridzsiderben.

A mű szerzője a XXV. Aquincumi Költőverseny Ezüsttel ékesített babérkoszorúját vehette át 2022. szeptember 11-én az Aquincumi Katonavárosi Amfiteátrumban. A zsűri tagjai: Szepes Erika, irodalomtörténész, kritikus, Farkas László, a Tekintet szerkesztője, és Szabó Zoltán Attila, író, a Nyugat Plusz alapító-főszerkesztője, az Újnyugat Irodalmi Kör vezetője.

SZŰCS LÁSZLÓ

A tanácstalan madárjós

Senki sem látja előre, hogy holnap majd mire ébred,
Sorsunkból pókhálót fontak a ránk unt párkák.
Telnek-múlnak a hónapok, telnek-múlnak az érvek,
Elfogyott már a java kenyerünknek, de olcsó a farhát.

Ránk ül a félelem, görcsös, akár a koldus botja,
Tombol a nyár, ám a többség mégis a téltől retteg.
Fúteni kellene. Jó, de miből? Na, ezt senki se tudja...
Frázisokkal szolgálnak nekünk csak a múltban rekedtek.

Szállnak a darvak, de még magasabban szállnak az árak,
Lassan Erisz is zálogba adja az aranyalmát.
Háború van. Azt mondják, itt ért véget a jólét,
Az ország mégis tűzbe borítja a vén Duna partját.

Elveszett álmok himnusza szól, de a lelkünk fázik.
Biztosan kell nekünk akkora show, hogy a Holdról is látszik?

A mű szerzője a XXV. Aquincumi Költőverseny Bronzzal ékesített babérokoszorúját vehette át 2022. szeptember 11-én az Aquincumi Katonavárosi Amfiteátrumban. A zsűri tagjai: Szepes Erika, irodalomtörténész, kritikus, Farkas László, a Tekintet szerkesztője, és Szabó Zoltán Attila, író, a Nyugat Plusz alapító-főszerkesztője, az Újnyugat Irodalmi Kör vezetője.

BOLEMANT LÁSZLÓ fotográfiái

SZÁRAZ PÁL

Daloló pacsirta

Madárországban, Szárnyasbirodalomban élt a hatalmas Sas. Hosszú évek óta uralkodott a magas égen. Telt – múlt az idő, s egyszer csak megjelent otthonában egy sárga csőrű trónörökös. A nagy esemény tiszteletére Madárbirodalom lakosai mindenfelől odasereglettek a sasfészekhez.

- Kipp-kopp, kipp-kopp! Nem kell a fészket kijavítani? – ajánkozott Fakopács, a harkály.
- Hu-hu-hu! – huhogta mély meghajlással Fülesbagoly, az otthonülő. – Nem kellene egeret fogni?
- Paty-paty! Nincs szüksége a sasfiókának dadára? – kérdezte odagázolva a mocsári Gém.

A pufók Búvármadár a pehelyre cépihét csipkedte össze a trónörökösnek; a tudós Lúd megajándékozta egy lúdtollal; a jóságos Strucc meg egész bokor pompás strucctollat adott neki.

A madarak sorra odaszálltak a sasfészekhez. Egyre magasabb halomba gyűlt az ajándék.

A minden lében kanál Szarka közben alig győzte bemutatni a vendégeket.

- Sirály a büszke! ... Cseppet-csíp Cinke!... Süketfajd, a hírharang!...
- És ez ki? – bokorbúvó. Még repülni sem tud.
- Hol az ajándéka?

– Nekem nincs semmim – csipogta félénken a Pacsirta.

– Trr, grr, prr! Ajándékot nekem! – nyafogott a Sasfióka.

– Ne sírj! Ha akarod, énekelek neked egy dalocskát.

A Pacsirta dalolni kezdett otthonáról, a bokorról, ahol született:

– Tralla, trilla, lalla, lalla...

– Prr, trr, grr! Én is így akarok énekelni!

– Hallottad? – nézett a Sas szigorúan a Pacsirtára. – Dobd az ajándékhalom tetejére a nyelvedet!

Sajnálta a Pacsirta a nyelvecskét. De hát mit tegyen?

– Végigénekelhetem előbb a dalocskámat? Még nem énekeltem a bokromon rezgő harmatcseppről.

– Énekeld, de gyorsabban!

– Tralla, trilla, lalla, lalla... – áradt tovább a dal.

A Sas a bámulattól széttárta karmait. De a kis dalosmadár nem zuhant vissza a földre. Szárnyai megtartották a levegőben, és tovább dalolt. Dalolt a bolyt építő hangyákról, a virágokból mézet gyűjtő méhecskékről, a patak felett sebesen cikázó szitakötőkről... Már látni sem lehetett a dalost. Csak éneke, a csengő dal áradt egyre, csobogott a föld felett, mint tiszta forrás.

– Grr, prr, brr. Mikor fogok énekelni? – szipogta a Sasfióka.

– Várj reggelig! – felelte apja, a madarak királya, és alváshoz készülődött.

De amikor reggel ismét felkelt a nap, az első, amit a Sas meghallott, a Pacsirta dala volt. Ugyanúgy történt a második, a harmadik, az ötödik, a kilencedik napon... Így hát Sasék nem tudták kivárni a dal végét...

Azóta minden nyáron hajnaltól hajnalig zeng a Pacsirta dala erdők, mezők felett.

TÖRZSASZTAL SZABÓ ZOLTÁN ATTILÁVAL

WEB TV & CULT

Nyugatplusz

KOC SIS ZOLTÁN (1952–2016)

„...amikor a kultúra mostohagyerek”

2010-ben készült Kocsis Zoltánnal az az interjú, amely a hamarosan megjelenő *Tabló 2.* című kötetben (az *Antológia* kiadó gondozásában) újra napvilágot lát. Kocsis szavai 2022-ben talán még erőteljesebben hatnak, ezért közöljük ismét a beszélgetést, melynek szerzője: Szabó Zoltán Attila.

*

Kocsis Zoltán őszinte ember. Ha teheti, ki mondja a véleményét, aminek nem feltétlenül örülnek a politikusok. Ő azonban nem töpreng azon, hogy mit hallanának tőle szívesen, hiszen lételeme a szabadság. „Mózesről a mai politikusok is tanulhatnak” – vallja, és számon kéri rajtuk az elveket, az erkölcsöket. Úgy érzi, rossz irányba haladnak a dolgok, és nem lenne meglepődve egy újabb világégésen. Ám a zenében is makacsul hisz; a Nemzeti Filharmonikusok szerint fontos missziót teljesítenek egy olyan világban, amikor a kultúra mostohagyerek.

– Ön naiv ember?

– Most már nem. De miért kérdezi?

– Mert azt mondta: „Mózesről a mai politikusok is tanulhatnak.” El tudja képzelni, hogy most az Őszövetség tanításain merengenek?

– Nem tudom, mi jár a fejükben. Olyan nagyon nem is érdekel. Csak abban vagyok biztos, hogy ha tanulmányoznák akár Mózes, akár Jézus, akár a mártírhálált halt hősök cselekedeteit, előbbre jutnának. És velük mi is. Társadalmunkból éppen az elvek hiányoznak. Az etika. Azok az ideák, amelyekért érdemes élni és akár meghalni is. Persze az emberiséget a nyitottság, az újra való fogékonyság sem jellemzi manapság. A tömegeket nem lehetne folyton manipulálni, s talán még a szörnyűségek társadalmi egyenlőtlenségei is megszűnének, ha egyszer azokról vennénk példát, akik nehéz időkben erkölcsösek tudtak maradni. A

mai politikusok bűne, hogy nem akarnak felelőmelkedni sérelmeiken, érdekeiken; nem is tesznek semmit azért, hogy békésebben éljünk.

– Mérges? Csalódott? Pessimista?

– Azt hiszem, rossz irányba haladunk; nem volnék meglepődve azon, ha bekövetkezne az a nagy világégés, amit többek között a maja naptár 2012-re prognosztizál, vagy akár 2060-ban Newton számításai alapján, aki szintén számolt egy, 2012-ben bekövetkező kataklizmával is. Igen, pessimista vagyok! Bár meglehet, hogy inkább realista. Egyszer vége lesz a naprendszernek, ennek a csillagrendszernek, mások érkeznek majd a helyünkre. Nem azt mondom, hogy jövőre következik be mindez, de érzékelem, hogy az emberiség nemigen képes a megtisztulásra. Csak néhány közösséget tudnék megemlíteni, ahol az elveknek jelentőségük van. Ilyen a bhutáni, ahol egy igazi, komoly diszciplína irányítja az egyébként boldog, szabad életet. Tibet is tartja magát. De ki tudja, meddig?

– Ön mindenkor képes belátni és elfogadni mások igazát?

– Realista vagyok, de hajlandó vagyok meghallgatni bárkit, befogadni bármit, még azt sem várom el, hogy igaz legyen. Ahogy persze azt sem tudom garantálni, hogy ha befogadtam az újat, az valóban teremtő erővel fog hatni rám.

– „Lépten-nyomon szembesülnöm kell azzal, hogy a politika befurakszik az életünkbe, a mindennapjainkba; családokat, jól és eredményesen működő munkacsoportokat dűl szét” – nyilatkozta nemrégiben. Amikor szót kér és odacsördít, nem tart attól, hogy veszélybe sodorja szeretett zenekarát, a Nemzeti Filharmonikusokat?

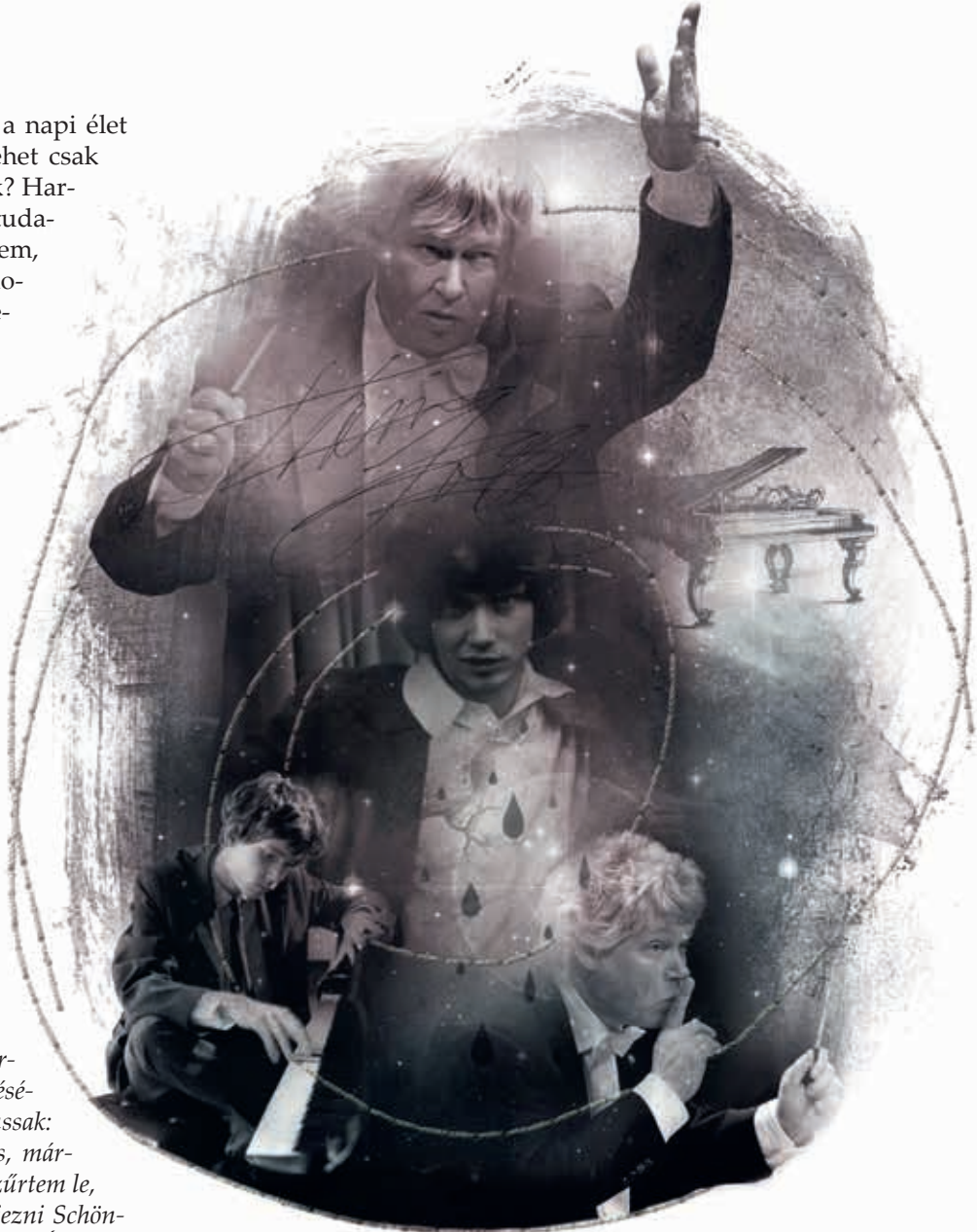
– Hát nem tudom. Az eredmények nem beszélnek önmagukért? Azt a fenntartó szervnek is tudnia kell, hogy itt jó munka folyik...

– Önt idézem: „Ha hagyjuk azt a sok mindent, amit magyar kultúrának nevezünk, elsorvadni, akkor itt nagyon nagy baj lesz.” De mit tehet Ön ez ellen, mint a magyar kultúra követe?

– Teljesen konvencionális, a napi élet részét képező eszközökkel lehet csak valamit elérni. Mire gondolkod? Harcolok a Kodály-módszer tudatos leépítése ellen. Elismerem, hogy nem sok sikerrel. Az iskolai ének-zene oktatás kötelező voltának ellehetetlenítése ugyancsak felháborít. El is mondom mindig, mindenhol. Bosszant, hogy a kultúrpolitika a könnyebb fogyasztás irányába tereli az embereket, mintha nem értenék, hogy könnyebb elfogyasztani az egyszerűt, de korántsem biztos, hogy ami egyszerű, egyben jó és tápláló is. Ilyen alapon akár a prostitúciót is támogatni lehetne. Mert hát nekik most vannak sikereik. Az a baj, hogy mindent virágnyelven kell elmondani, mert a jelenlegi trend nem teszi lehetővé, hogy az ember konkrétumokról beszéljen. Ez a helyzet engem fáraszt, zavar. De ösztönöz is.

– Noha már tettem pár kísérletet Kocsis Zoltán „megfejtésére”, engedje meg, hogy arra jussak: Ön roppant makacs, magabiztos, már-már bevállalós alkat. Ezt abból szűrtem le, hogy képes volt folytatni és befejezni Schönberg félbehagyott művét, a Mózes és Áront. Senki nem vetette a szemére, hogy tiszteletlen?

– Minden művészet maga teremti meg a szabályrendszerét; nincs jó és rossz, nincs szép és csúnya – egyéniségek vannak, akik szabadon alkotnak. En is ezt teszem. Meggyőződésem, hogy a nagy egyéniségek esztétikai természetű világlátása viszi előre a művészetet. Schönberg nem tekinthető feltétlenül és csakis úttörőnek, mert ő a múlt tökéletes ismeretében talált rá valamire, amelyet egyre tökéletesebben használt; még azt is ki merem jelenteni, hogy legnagyobb művében, a Mózes és Áronban ezeket a vívmányait már klasszikus módon tudta összekapcsolni. Azaz: tipikussá eszményítette azt, ami végtelenül egyéninek hatott. Meg-

KISTELEKI DÓRA illusztrációja

kockázatom: összefoglalóbb jellegű egyéniség volt, mint Bartók Béla. Jómagam – az ő eszményeit, életművét tiszteletben tartva – létrehoztam egy más minőséget. Nem kell ehhez túlzott magabiztosság. Ehhez hit kell.

– Bartók és Arnold Schönberg meghatározó szerzők az Ön muzsikusi pályáján. Rokonlelkek?

– Biztosan. Ámbár egy igazán teljes egyéniségben minden benne van. Egymással homlokegyenest ellenkező tulajdonságok is mindnyájunkban ott munkálnak. Ha Bartók külső megjelenését nézzük: egy aprócska, szemüveges, nagyon finom arcú, kulturált, lódenkabátos, aktatászkás alakot látunk magunk előtt, aki reggelente be-

megy az Akadémiára népdalokat rendszerezni. De hogy jön össze ez a kép a negyedik vonós-négyes utolsó tételével, ami maga a pokol? Aminek hatására ölni tudna az ember. Ha nagyon megpiszkáljuk, minden ember ilyen összetett. Ott volt Wagner. A legmagasztosabb, legemelkedettebb zenéket tudta írni, de a köznapi életben hihetetlenül kicsinyes, sőt gonosz tudott lenni még a jótevőivel szemben is – gondoljunk csak II. Lajosra vagy Lisztre. Az ember tényleg csak áll és bámul: hogy fér meg ez a kettő egyetlen emberben? Ezért se szeretem, amikor ráfognak valakire, hogy unalmas ember. Olyan nincs! A világ elég gazdag ahhoz, hogy megtaláljuk benne a különöst, a különlegest, a nekünk vonzót vagy éppen a számunkra taszítót.

– *Mi az a negatív tulajdonság, amit Kocsis Zoltán a legkevésbé szeret önmagában?*

– Nem vagyok rosszban magammal. De ha kutatok, találok persze egy s mást. A türelmetlenség például rossz tulajdonságom, de már sokat javítottam rajta. Nem tudom, feltétlenül rossz tulajdonságnak minősül-e az, hogy a hülyeséget nehezen viselem. Ahogy a rosszindulatot és a közönnyt is. Lehet, hogy – jézusi módon – szeretettel mindent meg lehet oldani, de nem biztos. Annyian vallottak már kudarcot ezzel...

– *Barátai, munkatársai, ismerősei körében kéreztél, és többen állítják, hogy hangulatember. Ha jó passzban van, szellemes és kellemes társalgó, ha nem, akkor pokróc a modora.*

– Ezen is dolgozom már. Az utóbbi időben nincs ez így. Rengeteget nézek magamba. Akkor is, ha másokkal foglalkozom. Sőt, ha másokkal foglalkozom – mint most Schönberggel, Bartókkal vagy éppen a zenekarral, amely eljuttassa a művet –, engem az is arra kényszerít, hogy magamba pillantsak. Olykor eltöprengek, méltó vagyok-e arra, hogy velük dolgozzam. Régebben nem töprengtem ilyesmin.

– *A Nemzeti Filharmonikusokkal új utakat keres. Gondolt arra, hogy olyasféle „eretnekséget” vállaljanak fel, mint azt tették a San Franciscó-i Filharmonikusok, akik a Metallicával adtak ki közös albumot?*

– Voltak ilyen ötletek, kezdeményezések, és nyitott voltam rájuk. Amikor Presser Picivel és Szakcsi Lakatos Bélával szóba került egy közös koncert, nem én léptem vissza. Nem zárkózom el semmilyen érdekes zenei kísérlettől.

– *Milyen a kapcsolata Fischer Ivánnal?*

– Nincs kapcsolatunk egymással. Nem zárjuk egymás köreit.

– *Hogy emlékszik ma a Fesztiválzenekarra?*

– Annak idején azért alapítottuk meg, mert itthon nem volt egy tisztességes, európai mértékű zenekar. Abban az időben hasznos szövetséget kötöttünk Fischerrel. Főleg azért, mert sok ellenségünk volt, amiért a meglévő zenekaroktól csábítottuk el a legjobb zenészeket. Mára kiderült: ez helyes döntés volt. Elkezdődött egy eurokonform munka, aminek köszönhetően új kritériumok keletkeztek. Ma azért van annyi kiváló zenekar az országban, mert nekünk sikerült elindítani egy pezsgést a zenei életünkben. A Fesztiválzenekar léte mágnesként hatott. Nagy részem volt ebben. De ez a múlt – ahogy ők sem érzik szükségét, hogy engem aszerint kezeljenek, amilyen mértékben hozzájárultam annak a zenekarnak a sikeréhez, úgy én sem érzem, hogy dolgom lenne velük 2010-ben. Nekem a Nemzeti Filharmonikusokkal van dolgom!

– *A Nemzeti Filharmonikusok története 1923-ig nyúlik vissza. A zenekar négy jelentős korszakot tudhat maga mögött: Bor Dezső tette le az alapokat, majd jött Ferencsik Állami Hangversenyzenekara, később pedig Kobayashi Ken-Ichiro vezette az együttest. A Kocsis-érát 1997 óta számítjuk. Miben más ma a zenekar?*

– Szinte mindenben, de leginkább abban, hogy a kezdetek óta a Nemzeti Filharmonikusok mindenevő-voltát igyekeztem megerősíteni. Bachtól a kortárs muzsikáig mindent játszunk. Korábban nem volt ez így. Bor munkásságát annyira nem ismerem, kevés dokumentum maradt fenn. Ferencsikkel és Kobayashival viszont sokat dolgoztam együtt. Egyikük sem volt munkás zenész, ahogy én az vagyok. Vallom, hogy a lényeges dolgok a próbán történnek, s a színpadon csak felteszszük az i-re a pontot. Ferencsik János nem szeretett próbálni. Így is nagy zenész volt. Igaz, az elitista törekvéseknek még nem volt helye az ő idejében. Nem véletlenül hívták a zenekart akkortájt hangversenyzenekarnak. Nemes konzervativizmus jellemezte a Ferencsik-érát. Kobayashi Ken-Ichiro különbözik tőle. Ő egy pálcaművész, aki a saját egyéniségével győz le, nyugoz le mindenkit. Amíg az együttest vezette, a gigantomán művekben jeleskedett. Ugyanakkor Bruckner és a francia muzsika, valamint a kortárs zene szinte nem szerepelt a műsoron. Kobayashinál nemigen bővült a repertoár. Abban bízom, hogy a Kocsis-korszakban igen!

JANCSÓ PÉTER

Metálünnep Pozsonyban

(*Heathen, Death Angel, Sepultura, Exodus, Testament* – 2022. július 12.)

A thrash metal öt legendás zenekara látogatót el a szlovák fővárosba. (A műfaj rajongói nincsenek igazán elkényeztetve világszínvonalú produkciókkal, de azért egy-egy nagynevű előadó hébe-hóba felbukkan Pozsonyban.)

Amikor tehát elkezdtek hirdetni a szerte Európában figyelmet keltő programot, a *Heathen*, a *Death Angel*, a *Sepultura*, az *Exodus* és a *Testament* közös koncertjét, hittem is, meg nem is, hogy éppen Pozsonyban valósulhat meg ez a rocktörténeti szempontból kuriózumnak számító fellépés. Az öt legenda csak itt lépett színpadra egyetlen alkalommal!

Az esemény – és a zenekarok – fontosságát hosszan lehetne ecsetelni, hiszen ez a roppant szigorú szabályok szerint működő zsáner még a fénykorban, a kilencvenes évek elején sem számított népszerű (persze zenei MTV-csatornás mércével mérve népszerű) műfajnak, de a „hajmetál”¹ után és a grunge²-robbanás előtt azért sikerült egy masszív, máig hűséges rajongótábor kialakítaniuk. (Az öt fellépő persze népszerűségben sohasem érhetett fel a thrash metal nagy négyeséhez – *Anthrax, Megadeth, Slayer, Metallica* –, ám műfaj történeti szempontból minimum egyenrangúak velük. Ebből kifolyólag tehát nem volt kérdés, hogy nyakunkba vesszük a szlovák fővárost, és komoly megterhelésnek tesszük ki a nyakizmainkat.)

Komáromból indultunk útnak július 12-én kora délután, hogy a 17:15-re meghirdetett kezdésre odaérjünk. A koncertnek otthont adó *Refinery Gallery*ben még sohasem jártam, és a helyszín weblapját nézegetve már sejtettem, nem is véletlenül – de legalább a parkolással nem volt gond. A beléptetés szintén gyorsan

ment, a meglepetések az egykori raktárépületen belül értek. A nagy előcsarnok baloldalára felállított merch-pultok végigbongészése a kellemesebb meglepetések körébe tartozott: kimondottan barátságos áron lehetett hozzájutni a fellépők lemezeihez, turnétrikókhoz és egyéb szuvenírekhez. Ám a jobb oldalon lévő söröspult előtt kígyózó sor (már bő 30 perccel az első fellépő koncertje előtt) baljós előjelnek mutatkozott.

Társaimmal előre vetettük magunkat az akkor még igencsak szellős nézőtéren. Feketére mázolt falak, elsötétített ablakok, átlagos méretű színpad – minden adott volt tehát a jó hangulathoz. Ám továbbra sem értettem, miért nem valamelyik bejárattal belvárosi helyszínen tartják a rendezvényt. Oké, a *Randall Klub* befogadóképessége nagyjából egyharmadával kevesebb ennek, de ha az *Opeth*, a *Kreator*, a *Morbid Angel* vagy az *In Flames* rendszeresen ott ad koncertet, ennek az öt zenekarnak is megtette volna. Esetleg a Nemzeti Teniszcsarnok jöhe-

1 Glam metál=hajmetál: Népszerű, egykor szinte uralkodó műfaj. A glam beceneve, de más heavy metal-alműfajok hasonlóan öltözködő zenekarait is illették ezzel a névvel, pl. Mötley Crue, Poison, RATT, Bon Jovi.

2 Grunge: A Seattle Soundként is emlegetett alternatív rockirányzat. Ötvözi és továbbgondolja a rock, punk, hard rock és indie rock elemeit. Képviselői: Nirvana, Pearl Jam, Stone Temple Pilots, Soundgarden.

tett volna még szóba, ahol *King Diamond*, a *Faith No More*, a *Limp Bizkit*, stb. szokott fellépni (és esetünkben: jó HANGZÁS mellett!).

Balsejtelmeimre a választ már a *Heathen* introjaként felcsendülő popdal első taktusaimban megkaptam: itt bizony baj lesz. És bizony ez a legendás, ám érthetetlenül alulértékelt banda olyan kásás hangzással szólalt meg, hogy szinte láttam magam előtt a potmétereket vadul tekergető hangmérnököt, aki próbál életet lehelni a cuccba – sikertelenül. Pedig a San Franciscó-i ötösfogatot nem érthette egy rossz szó sem, olyan elánnal vetették bele magukat technikás, ám roppant dallamos muzsikájukba, hogy öröm volt nézni azt a gyermeki lelkesedést az arcokon! Az *Exodus*-ban is érdekelt *Lee Altus* gitárost soraiban tudó zenekar rövid, de intenzív koncertet adott. (Mondjuk, olyan dalokkal, mint a *Goblin's Blade* vagy a *Hypnotized*, nehéz is tévedni.)

Rövid szusszanás után jött a szintén Friscó-i *Death Angel*. Bevallom, én kimondottan rágyógyultam a filippínók muzsikájára az elmúlt években, így nagyon vártam már, hogy a 2009-es Hegyalja fesztiválos első találkozásunk után ismét lezúzzák a nyakizmaimat. Azóta persze én is öregedtem (ahogy az ízületeim is), így inkább csak visszafogott bólogatással és néhány sikollyal „jutalmaztam” pusztító teljesítményüket. Bár a sikolyokban *Mark Osegueda* vitte a prímet, aki kiváló formában vezényelte le a szintén hat dalból álló szettet. (A zenekar kimondottan jó köröket fut a 2001 óta tartó második korszakban, így a setlist felét is az elmúlt időszak dalai tették ki, noha a közönség legjobban a *The Ultra-violence* két és az *Act III* egyetlen dalára mozdult be leginkább.) Itt már a hangzás is kezdett magához térni, úgyhogy az em-

ber már-már élvezni is tudta az elsőpró energiákat felvonultató műsort. Egyébként a *Death Angel* tipikusan olyan együttes, hogy játsszának akármennyit is, mindig kevésnek hat – így a mostani műsor után is meg kellett jegyeznem, hogy egy félóra még igazán beleférhetett volna. De tudjuk jól, a fesztiválóra kegyetlen úr!

A *Sepultura* színpadra lépése előtt elindultunk a rettegett söröspult felé. Mint kiderült, kettő is volt belőle, ám egyiknél lassabban haladt a sor, mint a másiknál. Ennyit sörre még a kánikulában sem vártam a Velencei-tó partján, pedig az is egy legendásan hosszú sorban állás volt gimis koromban – ám itt meg kellett tapasztalnunk az örökkévalóságot. A húsz perces átszerelés, majd a brazil négyesfogot színpadra lépése, sőt az első négy dal eldarálása, tehát bő negyven perc után sikerült csak enyhítenünk a szomjunkat. (Közben azért figyeltük a feleségét néhány nappal azelőtt elvesztő *Andreas Kisser* gitáros nélkül felálló zenekart, akik becsületből – *Jean Patton* gitárossal kiegészülve – lenyomták a 14 dalból álló műsorukat. Már az általam imádott, álmomból felébresztve is bármikor eljátszható *Arise* és *Territory* dalok felcsendülésénél hallatszott, hogy valami nincs rendben: az egész olyan volt, mintha nem ugyanabban a bandában játszana a beugró zenész – ami nem csak a gitárszólóknál volt zavaró. Az ötödik dalnál döntöttünk úgy, hogy műsorukat a raktár előtti pihenőzóna padjain töltjük (mielőtt az *Exodus* és *Testament* előreláthatólag csont nélküli aprításába vetnénk bele magunkat). A hangzás egyébként sokat javult a *Sepu* alatt, és a setlist is egészen rajongóbarát volt, hiszen a klasszikusok mellett leginkább a roppant jól sikerült *Quadra* lemez dalait vették

A szerző felvétele

Kis esti zúzda, 2022.

elő, így aki a nézőtéren maradt, bizonyára jól szórakozott.)

Az *Exodus* kezdő taktusait meghallva berohantunk a nézőterre, és kezdetét vette az este egyik legjobb műsora. A műfaj alapjait lehetővé együttes az elmúlt évek szerencsétlenségei (elsősorban *Tom Hunting* dobos gyomorrákkal való sikeres küzdelmére gondolok, de a covid is alaposan megtépázta őket) és *Gary Holt Slayer*-es kiruccanását követően egy valóban ereje teljében lévő albummal tért vissza Európába. Bevallom, korábban inkább tisztelője, semmint rajongója voltam a zenekarnak, pár éve a *Brutal Assault* fesztiválon láttam őket, ahol megsüvegelendő teljesítményük ellenére sem tettek rám mélyebb hatást. Nem úgy Pozsonyban, ahol *Lee Altus* helyett *Brandon Ellis* játszott. Egyszerűen hibátlan műsort toltak, mely természetesen a legendás debütre, a *Bonded By Blood*ra és a tavalyi *Persona Non Grata* dalaira épült – a 11 dalból hetet ennek a két lemeznek szenteltek. *Steve Souza* énekes végigvigorogta a koncertet, és láthatóan a főnök, *Gary Holt* is nagyon élvezte, hogy az anyazenekearával zúzhat. A formáció és egyben az egész este legkiemelkedőbb száma számomra a legutóbbi album horrorisztikus, lassú dala, a *Prescribing Horror* volt (ami egyáltalán nem jellemző rájuk).

Végül a színpadra lépett a *Testament* is, amely tényleg feltette a koronát erre a júliusi estére. Hibátlan koncertprogram volt, eleve örültem jól megírt dalokkal. Ennyivel be is fejezhetném, de nem teszem. Tizenkét dalt játszottak, gyakor-

latilag minden korszakukat megidézve. *Chuck Billy* énekes bömbölése még hatvanévesen(!) is elképesztő, az *Eric Peterson – Alex Skolnick* duó gitárjátéka egy teljesen más univerzum, ahol a technika és az érzés egyszerre van jelen (ajánlom mindenkinek *Alex Skolnick* jazzes munkásságát is). De az igazi királyság a ritmusszekció volt: *Steve DiGiorgio* basszusgitár-zseni már 2014 óta szállítja az alapokat, ám idén nem kisebb név ült be a dobok mögé, mint a thrash dobolás überistene, a *Slayer* korábbi alapembere, *Dave Lombardo*. Már csak a zenészek névsora aktív nyálelválasztásra készítette a műfaj szerelmeseit, de amit a színpadon műveltek így együtt, arra nincsenek szavak! Ezt a koncertet látni-hallani kellett.

A koncerteknek otthont adó helyszínnek volt egy felső karéja, melyen az öltözőktől egészen a színpadig lehetett eljutniuk a zenészeknek, így aki jól figyelt, észlelte, hogy *Chuck Billy* amikor csak tudott, kiült ide, mivel kíváncsi volt a kollégák teljesítményére. Tényleg, az összes többi előadásba belenézett; alázata, a műfaj iránti elhivatottsága valóban kivételes! Persze, szimpatikus gesztus volt az is, ahogy a *Heathenes* srácok végigtombolták az *Exodus* klasszikusait a *Death Angel* tagjaival együtt...

A nagy ötös koncertje után már csak egy gyors benzinkúti szendvicsvacsora és a hazaut várt ránk. De azt hiszem, senki se ment haza hiányérzettel a szívében (legfeljebb a helyszín és a szervezés hiányosságai miatt): a zenekarok maximálisan kitétek magukért, pusztítottak, mint egy szőnyegbombázó repülőraj...

■ A Motörheadtől a Metallicáig

A thrash a kezdetektől a metálzene megalkuvást nem ismerő formája lett, megjelenésével az egész fémzenei műfaj más szintre emelkedett. (A *Queen* 1974-es *Stone Cold Crazy* című opusát tartják az első thrash-alapvetésnek.) A legnagyobb színterek Amerikában (San Francisco Bay Area, Los Angeles és New York), valamint Németországban alakultak ki, de a brazil és az ausztrál thrash közösség is jelentősnek mondható. Furcsa ellentmondás, hogy a thrash metal legfőbb ihletadóinak számító metálzenekarok (*Venom*, *Motörhead*, stb.) brit származása és az Egyesült Királyságban működő erőteljes punkzenei mozgalom ellenére Anglia sosem vált thrash-nagyhatalommá. (Maga a thrash szó egyébként hadarást, csépelést jelent, ami jól foglalja össze a műfaj legfőbb jellemvonásait. A gitárriffekben gyakran kromatikus skálákat, hangsúlyosan kiemelt tritonus hangközöket, és lerövidített időközzel rendelkező hangzatokat használnak, ahelyett, hogy a megszokott módon egyetlen skála mentén riffelnének. Példaként említhető a *Master Of Puppets* a *Metallicától*.)

Forrás: https://www.metalenciklopedia.hu/mufaj_thrash_metal

KERTÉSZ ÁKOS

Horáció, az asszonyok bálványa

Amikor írni kezdtem, meg kellett tanulnom a mondandómat szórakoztatva előadni, hogy minél több emberhez eljusson. (Nem a példányszám érdekelt: hittem abban, hogy fontos, amit mondok.) De lehetetlen volt nem észrevennem, hogy az olvasók (nézők, hallgatók) hihetetlenül alacsony színvonalú produktumokat tartanak szórakoztatónak, melyeket (hiába kerestem utat a magam módján én is a közönség szívéhez) képtelen voltam alulmúlni, s láttam, hogy ez az igénytelen közönség mégis ugyanazokat az élményeket éli át – ugyanúgy azonosul például a hősökkel –, mint mások a világirodalom legnagyobbjait olvasva. Ez arra készítetett, hogy odafigyeljek erre a szubkultúrára, ezekre a színvonal alatti műalkotás-szerű objektivációkra, melyekre a hivatalos esztétika és kritika már nem figyel, mert nem műalkotásoknak, hanem szórakoztatóipari termékeknek tekinti őket.

Először meg kellett találnom, mi bennük a közös. Az informatika a hatvanas években még nagyon fiatal tudomány volt, én ebből indultam ki. Azok az információk, melyekben a jelek nem csupán jelzik, de tartalmazzák, ábrázolják is tárgyukat, a jelzett dolgot, az esztétikai jellegű információk körébe tartoznak. Ebből a nézőpontból nem különbözik Vivian Fable Dosztojevszkijtől. Akkor viszont miben különbözik? A művész, az alkotó attitűdjében, melylyel a világ egészéhez viszonyul. Más szóval a szemléletében. Az a befogadó, akinek a szemlélete és Dosztojevszkij világlátása között nagy az átfedés (vele adekvát), Dosztojevszkijt élvezi, akinek a szemlélete Vivian Fable színvonalán áll, azt az író regényei szórakoztatják.

A szemlélete úgy tartozik az emberhez, mint DNS-e vagy az ujjlenyomata. Az egymásnak megfelelő szemléletek megtalálják egymást. Minden alkotónak megvan a hozzá illő közönysége és viszont.

Ma az ilyen szórakoztatóipari termékek jellegzetes fajtái a tévésorozatok. Nézzünk meg közelebbről egyet, mondjuk a Miami helyszi-

nelőket. Mint mindegyik sorozat, ez is egy bizonyos állandó nézőszámot céloz meg azzal, hogy feszült, fordulatos, izgalmas sztorival deríti föl a rejtélyt: ki a gyilkos. Emellett járulékosan olyan tisztességes cserkész-erkölcsöt sugall, amire a becsületes átlagamerikai kispolgár vevő. Ezek erkölcsi közhelyek ugyan, de nélkülük összeomlik a társadalom.

Kiderül, hogy a drog, az alkohol, a rasszista előítélet, az önbíráskodás, az erőszak, a szadizmus magyarázható ugyan, de nem igazolható. Bűn, melyért bűnhődni kell. A történet előttem, velem történik meg, átélem, a tanulságot magam vonom le – mintha a saját bőrömmön tapasztaltam volna. S a derék nyomozók csapatát, hisz hetenként többször látom őket, már úgy ismerem, mint a legjobb barátaimat. Jóformán családtag mindenki. Tudok a szerelmeikről, az intrikákról, összeveszésekről és kibékülésekről, betegségekről és gyógyulásokról. A közös cél, a közös és veszélyes munka hatalmas kohéziós erőt jelent, szolidaritást és (a balhékon túl is) egymás iránti bizalmat és szeretetet. Jó köztük lenni. Mintha én is velük nyomoznék.

Ráadásul a helyszínelők nem zsaruk, hanem tudósok. És a gusztusosan fotózott laboratóriumban a saját szememmel láthatom, hogyan működik a tudomány. És elnézem a szép szőke Cailleyt, a gyönyörű fekete kórboncnoknőt, Alexet, és persze legelőször is a vörös hajú Horációt, aki lekapja a napszemüvegét, és úgy néz kicsit oldalról, kicsit alulról, jellegzetesen és vesébe látóan, ahogy csak ő tud nézni... és ahogy a pisztolyt is tartja... óh, istenem!... Persze, hogy minden asszony szerelmes belé az egész civilizált világban!...

És ez a nagyszerű csapat mindig megsabadítja a társadalmat, a jó embereket a gonoszaktól, és Horáció kicsit oldalról, kicsit alulról olyan röntgenszemmel fölnézve (ahogy csak ő tud), azt mondja a gyilkosnak, most majd lesz ideje gondolkozni azon, hogy jó megoldás-e gyilkosság... És miután hitem megerősített

az igazságban, s látom, hogy a rendszer működik, nyugodtan állok föl a fotelból.

Szocreál? Hm... Majdnem. Amerikai álom, de vigyázat, ma már ezt álmodja Európa, sőt Latin-Amerika is. Kispolgári kivitelben, vagyis mindenki számára elérhetően. Mert Miami tele van gazdagokkal, de közülük kerülnek ki a rossziúúk. A helyszínelők fillérekért viszik a vásárra a jó ügyért a bőrüket. Columbo-szindróma. Ahogy ez a szemil, rosszul öltözött olasz is a viseltes ballonjában, az ezeréves tragacsával, abszolút fegyvertelenül túljár a dörzsölt, dúsgazdag (és öntelt) bűnözők eszén – bizony az ilyen sztorik visszaadják a derék amerikai kispolgár hitét az igazságban.

Persze a koreográfia maníros, elavult és kisé erőltetett, a színeszi játék is hiteltelen, inkább

bábok, mint emberek, mintha önmaguk karikatúrái volnának. De ez a tévé előtt ülve, amikor este lazítani akarok, nekem sem tűnik föl, már így szoktam meg őket. Ja, hogy túl van zenélve, néha majdnem megsüketülök? És nem értem a dialógusokat? Hogy nincsenek valódi zörejek, hogy a világítás természetellenes, és a színek túl harsányak? És a dialógusok mesterkéltek, a szinkronszínészek hanglejtése is mesterkéltek? Hát igen... de azért a célnak és az igényeknek tökéletesen megfelel.

És a mondanivalója abszolút tisztességes, jogos az ajánlás, hogy szülői felügyelet mellett 12 éven aluliak számára is...

Bár a magyar televízió is sok hasonló, hazai földön játszódó sorozattal ajándékozna meg a magyar nézőket!

Tabán-sztorik Szabó Zoltán Attilával a Jókai Anna Szalonban,

2022. november 24-én (18:30).

Vendégek: **Zöld Csaba** (József Attila Színház), **Németh-Szabó Tamás**
és **Tölgyszéki Papp Attila**.

A program kiemelt támogatója, az előadást követő borkostoló „gazdája”:

Illés Pince, Erdőbénye
1998 óta

**Ó-Furmint, Nagyfurmint, Sárgamuskotály,
Tokaji Eszencia, aszúk, Akkord
és más csodák –**
ásványokban gazdag területről, ahol Illésék
hétágú pincerendszere
a legendás 22 ágú Rákóczi-pince 2 ágát
foglalja magába!

<http://www.illespince.hu>
Erdőbénye, Kossuth út 1.

ÚJNYUGAT ANTOLÓGIA

A kötet megjelenését támogatta

újnyugat
IRODALMI KÖR

„Részint összegzés, részint friss írások, kortárs versek, prózák gyűjteménye 2021-ből – egy mondatban így foglalható össze az Újnyugat antológia lényege. Ha azonban e kötetről, s az Újnyugat Irodalmi Kör és a Nyugat Plusz folyóirat küldetéséről, missziójáról szólunk, máris sokkal többről van szó: értékteremtésről, értékmentésről, tehetségek felfedezéséről, tehetséggondozásról. A minőség iránti elkötelezettségről. Párbeszédéről.”